

Balatonszárszói József Attila Általános Iskola

Balatonszárszó

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2022.

Bevezető	4
1. Az intézmény adatai, jellemzői	5
1.1. Intézményi adatok	5
1.2. Intézmény bemutatása	5
1.3. Intézmény tárgyi és személyi feltételei	7
1.3.1. Intézmény tárgyi feltételei	7
1.3.2. Intézmény személyi feltételei	8
1.4. Intézmény helyzetelemzése	8
2. Nevelési program	10
2.1. Jogszabályi háttér	10
2.2. Pedagógiai alapelvek	11
2.3. Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	15
2.3.1. A kulcskompetenciák fejlesztésével kapcsolatos feladatok	17
2.3.2. Kiemelt fejlesztési feladatok	19
2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	26
2.5.1. Az iskolai nevelés-oktatás keretén belül működő közösségi nevelés legfőbb területei	27
2.6. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	29
2.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	32
2.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	33
2.8.1. A pedagógusok alapvető feladatai	33
2.9. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	37
2.10. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	42
2.11. Az esélyegyenlőség megteremtése	63
2.12. Iskolai egészségnevelési program	64
2.13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	66
2.14. Iskolai környezeti nevelési program	67
2.15. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok- a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézményi partnerek kapcsolattartási formái	69
2.15.1. A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése	69
2.15.2. A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése	71
2.15.3. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel	73

2.16. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	75
2.16.2. Az értékelés rendje	75
2.16.3. Az írásbeli vizsgák szabályai	76
2.16.4. A szóbeli vizsgák szabályai	76
2.16.5. A vizsgatárgyak részei és követelményei	77
2.17. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei	81
2.18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	82
2.19. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	88
2.20. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	88
3. Az intézmény helyi tanterve	89
3.1.1. A választott kerettanterv megnevezése	89
3.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszám	90
3.2.1. Módosított Nemzeti Alaptanterv szerinti óraszámok	91
3.2.2. A kerettanterv feletti óraszámok	93
3.2.3. Témahetek	94
3.3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	94
3.4. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	95
3.4.1. A tanulmányi munka értékelése	95
3.4.2. A tanuló magatartásának minősítése	99
3.4.3. A tanuló szorgalmának minősítése	100
3.4.4. A tanulók jutalmazásának elvei és formái	102
3.4.5. A tanulók megbüntetésének elvei és formái	103
3.5. Az otthoni (és napközi otthonos) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	104
3.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja A tanulók fizikai állapotának mérése	104
3.6.1. A tanulók fizikai állapotának mérése	105
4. A program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	106
5. EFOP-3.3.5-17-2017-00053 Innovatív közösségformálás az STK intézményeiben	108
6. A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok	110

BEVEZETŐ

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

Szent-Györgyi Albert

Feladatunk, hogy minél többet megmutassunk a világból tanulóink számára, biztosítva számukra a ma már nélkülözhetetlen széles látókört, tájékozottságot, ami az eligazodást segíti a minden napi életben. Szeretnénk sokféle lehetőséget biztosítani diákjainknak, hogy képességeiket kibontakoztathassák, készségeiket fejleszthessék. A megfogalmazott célokat jól képzett tantestületünk színvonalas munkájával kívánjuk megvalósítani, amelynek tagjai folyamatosan képzik magukat, bővítik módszertani eszköztárukat.

Minden egyes gyermek fejlődését fontosnak tartjuk, ezért igyekszünk megtalálni az egyes diákok előre haladását legjobban segítő módszereket. Bevezetjük a tanulás módszertant, melynek keretében különböző tanulási technikákkal ismertetjük meg tanulóinkat. A tanítási – tanulási folyamat elősegítése érdekében tanulást segítő környezetet biztosítunk. Nagy hangsúlyt fektetünk iskolánk dekorációjára, mely főleg az iskolai élet képeiből és a gyerekek munkáiból tevődik össze.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink használható tudás birtokába jussanak. Ennek érdekében intézményünkben egészségfejlesztő foglalkozásokat tartunk már az első osztálytól kezdve. Hangsúlyosabbá válik a környezeti nevelés és megjelenik programunkban a fenntarthatóság pedagógiája is.

Kiemelten kezeljük az alapvető emberi értékek közvetítését, az önállóságra és a demokráciára nevelést. Egyik fő feladatunknak tartjuk a közösségépítést, melynek eszközei: az iskolai rendezvények, tanórán kívüli elfoglaltságok, a Diákönkormányzat programjai.

Idegen nyelvet 1. évfolyamtól kezdve oktatunk iskolánkban. 6. évfolyamon felmenő rendszerben biztosítjuk az emeltszintű nyelv- (angol, német) oktatás lehetőségét.

Intézményünkben a színvonalas zeneoktatás minden érdeklődő gyermek számára elérhető.

A nevelő – oktató munkát a pedagógiai programunk alapján végezzük. Ez a program az intézmény stratégiai terve, amely hosszú, illetve középtávra – az iskolában működő évfolyamok számához kapcsolódva legalább egy képzési ciklusra – határozza meg a nevelés - oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit.

A pedagógiai program a nevelőmunka alapidokumentumaként a törvényben előírtak rögzítésén túl:

- világos képet ad az intézményegységek pedagógiai értékrendjéről
- rögzíti a pedagógiai működés tartalmi és szerkezeti kereteit
- eligazítást jelent a napi munkából adódó konfliktusok megoldása során
- alapot biztosít és egyben keretet ad az önfejlesztő intézményi működés számára
- a középtávú és az éves programok bázisául szolgál
- tájékoztatja az iskola munkája iránt érdeklődőket
- a fenntartóval való megállapodás dokumentuma.

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI, JELLEMZŐI

1.1. Intézményi adatok

Az intézmény neve: Balatonszárszói József Attila Általános Iskola

Szakmai alapidokumentumát az Emberi Erőforrás Minisztériuma adta ki, A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtak alapján.

Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Fenntartó neve: Siófoki Tankerületi Központ

Az intézmény székhelye: Balatonszárszó, Vörösmarty u. 6.

Tel: 84-362 931

Az intézmény szerkezeti tagozódása, alaptevékenysége

❖ Balatonszárszói József Attila Általános Iskola:

1. Nyolc évfolyammal működik. Feladata az alapfokú nevelés-oktatás, a tanulók érdeklődésének, képességének, tehetségének megfelelően felkészít a középiskolai, illetve a szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását is ellátja (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos-látási fogyatékos, egyéb pszichés fejlődészavarral küzdők).

Címe: 8624 Balatonszárszó, Vörösmarty u. 6. Tel: 84/ 362 – 931

2. Az iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel működik.

3. Az alapfokú művészetoktatást a zeneművészeti ágban a balatonföldvári Gróf Széchenyi Imre Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ránki György Alapfokú Művészeti Tagiskolája látja el telephelyként.

1.2. Intézmény bemutatása

❖ Balatonszárszói József Attila Általános Iskola:

Az Általános Iskola Balatonszárszó területén működik.

A község Somogy megyében, a Balaton déli partján fekszik, lakossága kb. 2100 fő. A lakosság megélhetését az idegenforgalom és a mezőgazdaság biztosítja. Kevés a munkalehetőség, magas az ingázók és a külföldön munkát vállalók száma. A gyermekszületések csökkenése miatt a lakosság korösszetétele a térség számára kedvezőtlenül alakul. A települések többségénél megfigyelhető a népesség lassú elöregedése. A népesség száma csökken, amelynek oka főleg a nagyarányú elköltözés. A tanulói létszám évről-évre csökkenő tendenciát mutat.

A viszonylag kis faluból idegenforgalom által látogatott üdülőhellyé való alakulása az elmúlt évtizedekben történt meg és folytatódik ma is. A lakosság összetétele ennek megfelelően heterogén. Az őslakosság mellett egyre jellemzőbb a betelepülők - elsősorban a környező belső falvakból ideköltözők - számának növekedése. A lakosság megélhetését a mezőgazdasági termelés és az idegenforgalom biztosítja.

Az iskola diákjai településünkről és a környező községekből kerülnek ki. A tanulók több mint egyharmada bejáró. Kötcese, Nagycsepely, Teleki, Szólád községből minden évfolyam, Balatonőszödről, Balatonszemesről, Kerekiből, Balatonföldvállról pedig szülői döntés alapján néhány tanuló. A bejáró tanulók utaztatása iskolabuszokkal történik.

Az intézmény természeti és társadalmi környezete szempontjából meghatározó a Balaton part, Balatonszárszó és a környező községek előnyös földrajzi fekvése. Előnyei: üdülési, strandolási, kirándulási lehetőségek, a nyugati nyelvek, főként a német nyelv gyakorlásának lehetősége.

A Balaton ismerete, a víz és a vízpart védelme fokozott lehetőséget teremt a nevelés számára a környezetvédő szemlélet és viselkedés kialakítására.

Ugyanakkor a nyári idegenforgalom, a szórakozóhelyek sokkal nagyobb veszélyt is jelentenek tanulóink számára, mint más hasonló nagyságú településen. Ez a szülőktől és a nevelőktől egyaránt fokozott figyelmet, felelősséget igényel.

A község, mint szűkebb társadalmi környezet hagyományaival, jellegzetességeivel hatással van annak oktatási, művelődési intézményeire. Sok százéves múltjáról millicentenáriumi emlékmű, a világháborús áldozatokról és az 1943-as írótalálkozóról emlékművek tanúskodnak. Balatonszárszó és a tanulóink lakóhelyéül szolgáló községek múltjának, nevezetességeinek megismertetése fontos nevelési feladat.

Balatonszárszótól elválaszthatatlan József Attila emléke, melyet a felújított irodalmi múzeum, az iskola és a művelődési ház neve, hagyományos költészetnap rendezvénye, szobor és emlékmű őriz.

A község kulturális életében annak oktatási, művelődési intézmény-együttese meghatározó, munkájuk számos területen összefonódik.

Iskolánk szakos ellátottsága egyelőre nem megoldott. Férfi tanerő száma kevés, mindössze 4 fő. A nevelőtestület innovációs készsége jó, rugalmasan alkalmazkodnak korunk változó körülményeihez, alkalmazzák a korszerű, hatékonyabb módszereket, eszközöket. Szívesen vesznek részt továbbképzéseken, tanfolyamokon, szakmai összejöveteleken.

A különböző pedagógiai módszerek alkalmazásával törekszünk az alapkészségek és képességek (szövegértés, szövegalkotás, matematika – logika), továbbá a kulcskompetenciák folyamatos fejlesztésére, mely segíti tanulóinkat az egész életen át történő tanulás alapjainak megszerzésében, ill. a későbbi munkaerő piacra való belépés zökkenőmentes megvalósításában.

Színes könyvtári állományunk a tanulók és nevelők számára folyamatosan rendelkezésre áll.

A tanórákon kívül tanulóink számos szabadidős tevékenység közül választhatnak: sport tevékenységek (kézilabda, tömegsport, kosárlabda, asztali tenisz, karate, labdarúgás); DÖK rendezvényei; különböző szakkörök, iskolai rendezvények, programok.

Intézményünk a 2021/2022-es tanévben elnyerte az Örökös Ökoiskola címet.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel, családokkal való szoros együttműködést. Folyamatos tájékoztatást biztosítunk a gyermekek tanulmányi előmeneteléről, fejlődéséről. A felmerülő problémákat, nehézségeket – szükség esetén – a szülők bevonásával, segítségével igyekszünk megoldani; a részt vevők számára a lehető legjobb megoldásokat próbáljuk megtalálni.

1.3. Intézmény tárgyi és személyi feltételei

1.3.1. Intézmény tárgyi feltételei

❖ **Balatonszárszói József Attila Általános Iskola:**

Az általános iskola főépülete 1961-ben épült, amit 1985-ben a duplájára bővítettek. Alapterülete 867m², ahol 15 tanterem, 10 szertár, szintenként 4 mosdó - WC, 4 iroda, tanári szoba, stúdió, elkülönítő szoba, öltöző és közlekedő folyosók találhatók.

A számítástechnika oktatásához szükséges szaktanteremmel és egy húsz számítógépből álló hálózattal, és Internet elérhetőséggel rendelkezünk.

Az épület cserépfedésű kétszintes, illetve mindkét szárny kis részben alapincézett. 2003-ban az önkormányzat jelentős mértékű, kb.35 millió forint értékű felújítást végeztetett el az iskola épületén, amely főként a nyílászárók és a radiátorok cseréjéből állt.

Az épület műszaki állapota jó. Külső vakolatjavítás, színezés 2000-ben volt, műszakilag és esztétikailag nem kifogásolható. A jövőben még aktuális lenne a teljes világítási rendszer, valamint a központi fűtési rendszer felújítása.

A főépülethez összekötő folyosóval kapcsolódik nyugati irányban a 70-es években épült, lapos tetőszerkezetű konyha és étkező épülete, amely 2013. január 1-jétől a Balatonszárszó Nagyközségi Önkormányzathoz tartozik, de biztosítja tanulóink étkezési lehetőségét. Alapterülete 326 m², melyben egy 100 fő befogadású étkező és 450 adag kapacitású főzőkonyha található.

Észak-keleti irányban ugyancsak összekötő folyosón keresztül kapcsolódik a tornaterem épülete. Alapterülete 430 m². Az épületben kapott helyet egy szertár, két játékezőtői és két tanulói mosdó-WC, valamint női és férfiöltöző és tusoló. Az épület a 60-as évek végén épült lapos tetőszerkezettel, amit 1998-ban új szigeteléssel láttunk el. Nyugati oldalának 80%-a üvegfal, ami a természetes megvilágítást szolgálja, keleti oldalán pedig felső bukóablakok és 3 db ventilátor biztosítja a légcserét. A túlterhelés miatt, mivel ez az egyetlen községi fedett sportlétesítmény, a folyamatos karbantartás ellenére is műszaki állapota leromlott, külső és belső felújításra szorul. Úszásoktatást csak a tanulók utaztatásával lehet megoldani.

Iskolánk közel 1 hektár területének az építmények 20 %-át, 1800 m²-t foglalnak el. Van, bitumenes kézilabdapályánk, tágas udvarunk, fedett kerékpártárolónk. Az iskola és az óvoda közötti, nagy kiterjedésű, félhektárnyi park még tágasabbá teszi az intézmény rendelkezésére álló teret.

Távol forgalmas utaktól, biztonságos, nyugodt környezetben történhet az iskola működése.

1.3.2. Személyi feltételek

A nevelőtestület szakmailag jól felkészült, többségében sok éves gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező nevelőkből áll. Szakképzetlen nevelő az iskolában nem dolgozik.

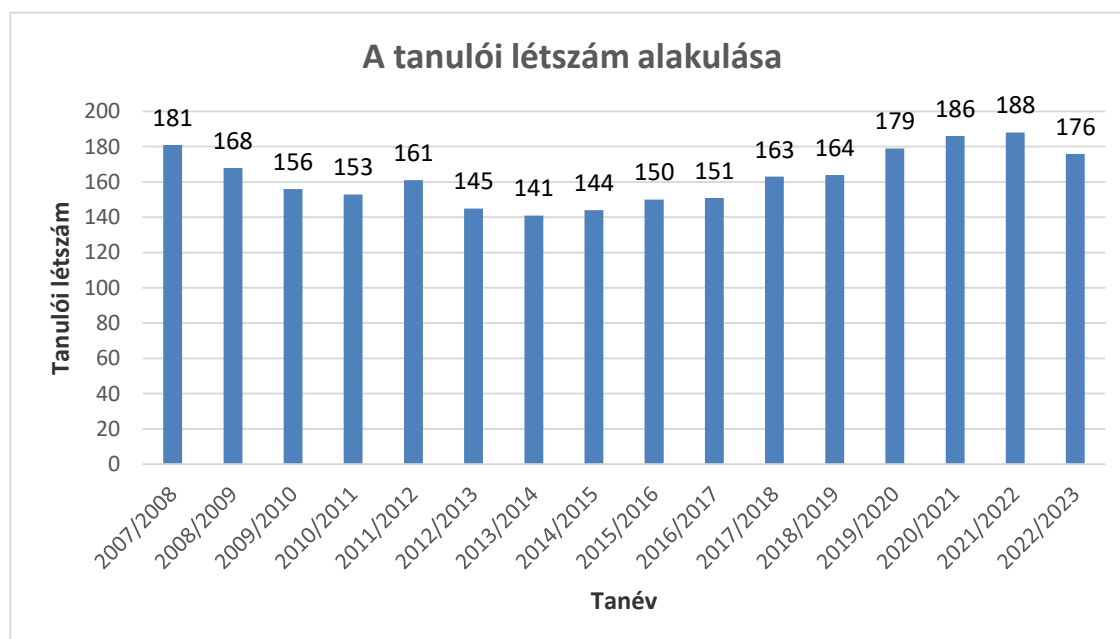
intézményvezető	1
intézményvezető-helyettes	1
iskolaitkár	1
szaktanár	10
tanító	8
könyvtáros	1 (megbízási szerződéssel)
karbantartó	2
takarító	2

1.4. Intézményi helyzetelemzés

❖ Balatonszárszói József Attila Általános Iskola:

a) Tanulók, tanulói tevékenység

Az iskola tanulólétszáma csökkenő tendenciát mutat. Az óvodai létszám alakulása azonban kedvező, egy új csoport indítása is szükségessé vált.

Jelenleg egy évfolyamon két osztály, a többi évfolyamon egy osztály működik. Ez a szerkezet a 2019/2020-as tanévtől áll fenn, akkor tudtunk ötödik évfolyamon párhuzamos osztályt indítani.

Legtöbb 8. osztályt végzett tanulónk Siófok, Fonyód, Balatonboglár gimnáziumaiban, szakközépiskoláiban, ill. szakmunkásképző intézeteiben folytatja tanulmányait. Jelentős még a Kaposváron továbbtanulók száma. Csak néhányan jelentkeznek egy-egy tanévben Somogy megyén kívüli oktatási intézményekbe.

A középiskolák visszajelzései szerint tanulónk megállják a helyüket. A számszerű eredmények, a különböző tanulmányi és sportversenyeken elért eredmények alapján megállapítható: az iskolában jó színvonalú oktató-nevelő munka folyik, melyet a következő években hasonló igényességgel kívánunk folytatni.

Az iskola fegyelmi helyzete - bár kirívó rendbontások ritkán fordulnak elő - megszilárdítást, nagyobb nevelői szigorot és több következetességet igényel. Fegyelmezési módszereinket újra gondoljuk, és egységes alapelveket állítunk fel, amelyek alkalmazása a tantestület minden tagjának kötelessége.

A napközi otthonos ellátást igénybe vevők száma stabil. Alsó tagozaton napközis ellátást biztosítunk a felső tagozat 5. és 6. évfolyamán, 7. és 8. évfolyamon tanulószobai foglalkozást.

A speciális ellátásban részesülők száma:

Sajátos nevelési igényű, súlyos tanulási nehézségekkel küzdő tanulónk is vannak az iskolában. Oktatásuk a többi tanulóval együtt, integrált formában történik. A tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt

Gyógytestnevelés foglalkozásokat a is tartunk. Jelenleg 60-70 fő között van évente a gyógytestnevelést igénybe vevők száma; ortopéd szakorvos bevonásával évente iskolai szűrvizsgálatokat végzünk.

A hátrányos helyzetű tanulókat számon tartjuk, szociális ellátásukat (étkeztetés, tankönyvvásárlás) az állami támogatás mellett az önkormányzatokkal együttműködve tudjuk megoldani. Többségük a belső községekből jár iskolába. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára az alsó és felső tagozatban matematikából és magyar nyelvből felzárkóztató foglalkozásokat tartunk igénytől függően heti egy, vagy két órában, hetedik és nyolcadik évfolyamon felvételi előkészítőt szervezünk ezekből a tantárgyakból. A sikeres továbbtanulás érdekében hetedik és nyolcadik évfolyamon a matematika, valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgyat csoportbontásban tanítjuk, ha az osztály számított létszáma eléri a 24 főt.

Az 1997/98-as tanévtől minden felső tagozatos osztályban elindítottuk a számítástechnika oktatását. A 2011/12-es tanévtől már első osztálytól kezdve biztosítjuk a nyelvoktatás és harmadik osztálytól az informatikaoktatás lehetőségét. A 2022/23. tanévtől is fontosnak tartjuk e két kiemelt terület oktatását.

Számos területen (színjátészó, tánc, sport) működnek szakköreink.

2. NEVELÉSI PROGRAM

„Amit mi nevelésnek nevezünk, az nem egyéb, mint az agy programozása abban a korai szakaszban, amelyben még formálható. Az emberiség jövője a neveléstől, ettől a változtatható programrendszerrel függ. Ebből az következik, hogy a nevelés az emberiség egyik legfontosabb tevékenysége. Csodálatos lehetőségek felé nyit kaput.”

(Szent-Györgyi Albert)

2.1 Jogszabályi háttér:

A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjára vonatkozó jogszabályi előírások:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény pedagógiai programmal kapcsolatos rendelkezései
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet pedagógiai programmal kapcsolatos rendelkezései
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet, mely 2020. január 31-én jelent meg
- A Kormány 7/2014. (I. 17.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról,

A Köznevelési törvény alapján elkészített új Pedagógiai program bevezetésének ütemezése:

2020. szeptember 1-jétől:

- az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon az iskolai nevelés és oktatás a most felülvizsgált és módosított pedagógiai program és helyi tanterv szerint folyik
- míg a többi évfolyamon a jelenleg is hatályos pedagógiai program és helyi tanterv szerint kell majd megszervezniük nevelő-oktató munkájukat.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantervek szerinti oktatást a következő táblázatban foglaltuk össze:

TANÉV	ÉVFOLYAM											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2020/2021	2020	2013	2013	2013	2020	2013	2013	2013	2020	2013	2013	2013
2021/2022	2020	2020	2013	2013	2020	2020	2013	2013	2020	2020	2013	2013
2022/2023	2020	2020	2020	2013	2020	2020	2020	2013	2020	2020	2020	2013
2023/2024	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020

2.2. Pedagógiai alapelvek

Célunk, hogy a ránk bízott gyermekek felelősen gondolkodó, érett személyiségek legyenek. Ennek elérésére eszközünk – a nevelés leghatékonyabb eszköze - a példamutatás.

A nevelő, pedagógus legjobb „fegyvere” saját személyisége. A jó nevelői attitűd négy komponense:

1. Feltétel nélküli elfogadás
2. Empátia
3. Kongruencia (hitelesség)
4. Kifejező képesség

Iskolánkban és intézményegységeinkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek érdekében:

- A tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk.
- A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
- A tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük.
- Diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük.
- Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.
- Magas színvonalú, tartalmas szabadidős tevékenységeket biztosítunk tanulóink számára.
- Az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

Tanuló és tanuló, tanuló és nevelő, szülő és nevelő valamint nevelő és nevelő között.

Intézményünkben a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyerekekből.

Ennek érdekében:

- A tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt.
- Iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Az oktató tevékenységünk célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.

- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit, alakuljon ki az önálló ismeretszerzés vágya és képessége.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
- Törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- A nevelőtevékenység az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanulók öntevékenységre épül, és a szülőkkel együttműködve folyik.
- Iskolánk vallási, világnézeti és politikai kérdésekben semleges.
- Pedagógusok, nevelők, dolgozók valljuk, hogy intézményünk olyan alkotó pedagógiai emberi és szellemi környezet, amely alkalmas a folyamatos megújulásra, amelyben valamilyen fokon mindenki nevel mindenkit!
- Pedagógiánk alkalmas arra, hogy a közösség fejlődése előidézze az egyén fejlődését, és az egyén fejlődése visszahasson, és a közösség minőségi fejlődését eredményezze.
- A másság mindennemű előfordulását tiszteletben tartva, segítjük a kisebbségben élők identitás alapú fejlődését.

Hiszünk abban, hogy olyan egyéni sajátosságokkal, jellemzőkkel, arculattal rendelkező egyedi iskolát tudunk teremteni, amelyik teljesíteni tudja a megrendelők és a benne résztvevők kívánságait. Partnereink igényeinek figyelembe vétele, testületünk szakmaisága garantálja az iskolai munka folyamatos megújulását.

Hisszük, hogy színes, differenciált tevékenységrendszerével, személyiséget tisztelő, együttműködő, sugalmazó pedagógiai módszereivel és programjával méltán emlékezetes 4-8 évet jelent diákjaink életében.

Az iskola szerkezetét és nevelési- oktatási eljárásait úgy alakítjuk ki, hogy a diákok minél többféle tevékenységben, és minél hosszabb ideig próbálhassák ki magukat, világos tudást tudjanak szerezni önmagukról és a világról.

Ösztönözzük az egyéni utak kipróbálását, a tehetségfejlesztést, a teljesítőképességnek megfelelő irányok megtalálását. Külön programokkal segítjük azon tanulóinkat, akik tanulási nehézségekkel küszködnek, és sajátos családi okaik miatt lemaradnak évfolyamuk szintjétől. Mindezek a tevékenységek azt szolgálják, hogy csökkentjük az iskola szelekciós szerepét, ennek helyébe a fejlesztő támogatás, a téves utak korrigálásának megoldásai lépjenek. Az iskolaéveket nem egyszerűen felkészítési időszaknak vesszük, valamiféle előkészítő életszakasznak tartjuk, hanem a gyerekvilág sokszínű, meghatározó színterének. Ezekből következik, hogy az iskola világát a gyerekek helyzete, szükségletei, érdekei, a társas és közösségi igényei határozzák meg, vagyis működésünk gyermekközpontú.

- Fontos számunkra a különböző képességű és érdeklődésű gyerekek nevelésének egysége.
- A tehetséggondozás nem az elit közösségek létrehozását jelenti, hanem az új képzési szinterek és formák alkalmazását.
- Fontos elem a lemaradás megakadályozása (differenciálás az iskola tevékenység rendszerében)
- Egyik kiemelt célunk az országos méréseknél a magas hozzáadott pedagógiai érték elérése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a szocializációjukat segítő inkluzív nevelésben valósul meg, melyben fejlesztésük a számukra megfelelő tartalmak közvetítésével segíti a minél teljesebb önállóságelérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célok átfogják az intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a befogadó környezet kialakítására, az egyediséghez való alkalmazkodásra.
- A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása olyan szakmaközi együttműködésben, nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely az egyéni szükségletekhez igazodó eljárásokat, időkeretet, eszközöket, módszereket, terápiákat alkalmaz, és figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozó tantárgyi tartalmakat.

Ez az iskolaszervezet viszonylag gyorsan tud alkalmazkodni a gyerekek képességeihez és rugalmas szerkezetű.

Lényeges, hogy a gyerekekben tudatosítsuk, hogy mindenkinek mindenhol van helye.

Arra törekszünk, hogy tanulóink az alábbi tulajdonságokkal rendelkezzenek:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:

- nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit.
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
  - van elképzelése a jövőjéről illetően,
  - becsüli a tudást,
  - öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
  - ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
  - képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
  - tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
  - képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
  - a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
  - a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
  - ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
  - ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
  - viselkedése udvarias,
  - beszéde kulturált,
  - társaival együttműködik,
  - szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
  - képes szeretetet adni és kapni,
  - szereti hazáját,
  - megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
  - szellemileg és testileg egészséges, edzett,
  - egészségesen él,
  - szeret sportolni, mozogni,
  - megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Intézményünk – elsősorban a szülőkkel ápoltság kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni településünk életében.

Ennek érdekében:

- Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal.
- Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél több információ jusson el a szülőkhöz, valamint községünk és a környező települések érdeklődő polgáraihoz. (iskolaújság, honlap, Szárszó TV)
- Ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a környező településeken található iskolákkal és közművelődési intézményekkel.

2.3. Az intézményünkben folyó nevelő – oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókval történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.

9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Intézményünkben folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az ezekhez kapcsolódó folyamatos értékelések.

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók fogyatékból eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, a hiányzó, vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a funkciók egyensúlyának kialakítása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása, a meglévő funkciók bevonásával.

Az egyéni sikereket segítő funkciók fejlesztése, a kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	Követelés, Gyakoroltatás, Segítségadás, Ellenőrzés Ösztönzés	A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. Hagyományok kialakítása Követelés Ellenőrzés Ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	Elbeszélés. Tények és jelenségek bemutatása. Műalkotások bemutatása. A nevelő személyes példamutatása.	A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	Magyarázat, beszélgetés. A tanulók önálló elemző munkája.	Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

2.3.1. A kulcskompetenciák fejlesztésével kapcsolatos feladatok

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

• A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a

munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

- **A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelv)**

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben. Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttéré, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

- **A digitális kompetenciák**

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

- **A matematikai gondolkodási kompetenciák**

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

- **A személyes és társas kapcsolati kompetenciák**

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

- **A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái**

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését

mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák**

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

2.3.2. Kiemelt fejlesztési feladatok

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

- **Énkép, önismeret**

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

- **Hon- és népismeret**

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, *nemzeti kultúránk* nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok

értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

- **Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra**

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

- **Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés**

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyar Köztársaság közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész-képességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulás-szervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

- **Gazdasági nevelés**

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének

nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekek kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos

részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

- **Környezettudatosságra nevelés**

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékenyvé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

- **A tanulás tanítása**

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az

olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadtér" is.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák

végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

- **Testi és lelki egészség**

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív

beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok –, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

- **Felkészülés a felnőtt lét szerepeire**

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek

elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia

fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

- **Nemzeti identitás erősítését célzó program**

Az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása érdekében csatlakozunk a Lázár Ervin Programhoz, amely szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc-és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A nevelőtestület a szülőkkel hatékonyan együttműködve olyan gyerekeket szeretne formálni:

- akik szeretetre, megértésre vágnak,
- akik igénylik az emberi közelséget,
- akiknek nemes terveik, céljaik vannak,
- akik készítenek érzéket arra, hogy céljaikat következetesen megvalósítsák,
- akik toleránsak a másikkal szemben,
- akik ösztönzést éreznek az alkotó módon való megújulásra,
- akiknek a tevékenységét a becsület vezérli.

Ezért a 6-tól 14 éves korig tartó személyiségfejlesztés során legfontosabbnak tartjuk a következő készségek, képességek fejlesztését:

- értelmi képességek (gondolkodás, emlékezet, kreativitás, önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, fejlesztése, a világ megismeréséhez való törekvés igényének kialakítása)
- erkölcsi nevelés (alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása)
- emocionális (érzelmi) nevelés: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- a tanulók testi nevelése (fizikális képességek, erő, állóképesség, gyorsaság, kitartás nevelése, a testmozgás iránti igény felkeltése, az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása)
- affektív képességek (akarat, kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség, feladattűrés, újrakezdés képességének kialakítása)
- szociális készségek (társas kapcsolatok, kooperáció, konfliktuskezelés és tűrés, együttműködési készség kialakítása)

- a tanulók nemzeti nevelése (a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, a nemzeti kultúra, hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelése, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése)
- a tanuló állampolgári nevelése (alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismerése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre)
- önismeret, önértékelés képessége
- kommunikációs készségek (szóbeli, írásbeli, metakommunikáció, idegen nyelv ismerete)
- életvezetési, munkavégzési készségek
- tanulási, művelődési készségek fejlődése (a tanulás és az emberek által végzett munka fontosságának, megbecsülésének tudatosítása)
- viselkedési, magatartási képességek, készségek

Csak a gazdag tevékenységű iskolákban lehet hatékony az a folyamat, amelynek eredménye az érett, felelős, a társadalmi életben, az emberi kapcsolatokban teljesíteni képes személyiség. Lehetőséget biztosítunk az egyéni képességek tevékenységekben történő megismerésére, a megbízható önismeret kialakulására.

Ezt segítik:

- Az oktatási módszerek megválasztása.
- Tantárgyrendszer
- Közösségi programok.
- Az egyéni különbségeket elfogadó, megértő és követelmény támasztó pedagógiai attitűd.
- A gyermekek számára érthető követelményrendszer.
- Az egyéni utak kialakításának segítése.
- A tevékenységrendszer sokszínűsége

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját elősegíti a nem sajátos

nevelési igényű tanulókkal együtt történő nevelésük. A pedagógus kiemelt feladata az osztály közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembe vétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyerek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói tevékenységek megszervezése

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Az iskolai élet gyakorlatában követelményt, hogy a gyerekek sokféle közösség tagjai lehessenek. Ezáltal gazdagodjanak emberi kapcsolataik, képesek legyenek együttműködni egymással. A közösségi részvétel lehetőségét évről-évre próbáljuk bővíteni. Itt ki kell hangsúlyozni a gyermeki jogok tiszteletét, és ezek érvényesülését kell elősegíteni. A diákönkormányzat munkája jól szolgálja azt az alapvető törekvést, hogy közösen hozzanak létre programokat hozzáértő pedagógusokkal; hogy tudjanak döntéseket hozni saját sorsukról, valamint megtanulják érdekeiket képviselni.

Ezt segítik:

- A világosan szabályozott iskolai élet
- A szabadidős programok
- A tanulmányi munka közös megtervezése adott lehetőségek között
- A konfliktus megoldó képességek fejlesztése
- A Diákönkormányzat

2.5.1. Az iskolai nevelés-oktatás keretén belül működő közösségi nevelés legfőbb területei:

1.) A tanóra

Az osztályközösség a tanulók tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet-és munkaközössége, legfontosabb feladatunk ebből a csoportból valódi közösséget formálni, amely képes

- közös cél érdekében,
- közös értékrend elfogadásával,
- az iskola szervezeti keretein belül (tanórákon) ennek megfelelően viselkedni, dolgozni, kölcsönösen segítséget nyújtani, közösen ellenőrizni, értékelni.

2.) Tanórán kívüli foglalkozások

Ezek kötetlenebb tevékenységi formák: választott foglalkozások, szakkörök és sportfoglalkozások napközi otthon, tanulószoba, tanulmányi séták, kirándulások

Feladat, hogy

- a tevékenységek pedagógiai irányítása segítse a közösség formálódását, a közösséghez való tartozás érzésének erősödését,
- különböző változatos munkaformákkal (differenciált csoportmunka, egyéni munka, versenyek, kirándulások stb.) az együvé tartozás érzését segítsék.

3.) Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók képviselőinek biztosítása, a tanórán kívüli tevékenységek segítése, szervezési feladatok ellátása érdekében működik iskolánkban. Ugyanakkor nagyon fontos eszköze a tanulók közösségformálásának is. Munkáját a 3-8. osztályok küldötteiből álló vezetőség irányítja a diákönkormányzat munkáját segítő nevelő részvételével.

Legfontosabb feladataik:

- az iskolai tanulói ügyelet megszervezése
- az iskolai és közvetlen környéke tisztaságának biztosítása a szemétszedés megszervezésével, ellenőrzésével
- az iskolarádió időszakos műsorainak készítése
- az iskolai és osztály falújságok dekorációs anyagáról gondoskodni, témákat megjelölni, értékelni
- a Szárszói TV-n keresztül rendszeres információt adni az iskola életéről, eseményeiről
- a diákönkormányzat szervezésével évi rendes diákgyűlést tartunk, amely a tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma
- részt vállalunk a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésében.

4.) Szabadidős tevékenységek

Feladat:

A kapcsolatok erősítése a tanulókkal csoporton belül, csoporton kívül más közösségekkel és a szülőkkel. A tevékenységi formákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre való építés.

Olyan csoportok kialakítása, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére is.

2.6. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.

- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat az iskola névadójának, József Attila emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés április 11-én a névadó születésnapjáról, mely a megyei versmondó verseny döntője.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: névadónk születése, 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, Mikuláskor, az adventi gyertyagyújtásokkor, karácsonykor, farsangkor, illetve a 8. osztályosok szalagavatójakor és ballagásakor.
- Megemlékezéseket tartunk továbbá a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a Nemzeti Összetartozás Napján.

Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Diákétkeztetés. A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) biztosít az intézmény.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órákat szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt,
- akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
- akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

Iskolai DSE. Az iskolai sportegyesület foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportegyesület a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik.

Osztálykirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Erdei iskolák, táborozások. A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segíti a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskola, amely lehet ismeretbővítő vagy képességfejlesztő. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.).

Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Lázár Ervin Program keretében megvalósuló nemzeti identitás erősítését szolgáló programokról szóló 1042/2019.(II.18.) Kormány- határozat alapján a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét kell biztosítani 1-8. évfolyamon a 2019/2020-as tanévtől.

2.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Tanulóink között egyaránt megtalálható a jól szituált és a társadalom peremén élő gyermek. Egyre több a csonka család.

Gyermekvédelmi felelős koordinálja az osztályfőnökök és a szaktanárok felderítő és megelőző munkáját. Az iskola összes nevelője figyelemmel kíséri az érintett gyermekek és családok sorsát.

Elsősorban a megelőzésre helyezzük a hangsúlyt:

- nevelési eljárásainkkal a lehető legnagyobb mértékben közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő anyagi és társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi és tudásszintjét;
- törekszünk a „másság” elfogadtatására; **(szociális kompetencia)**
- szeretnénk megtanítani őket együtt élni hátrányos helyzetű társaikkal;
- a rászorulókat a segítség elfogadására;
- gondos felderítőmunkát végzünk az iskolánkba lépő új tanulók – első osztályosok és más iskolából érkezettek – között;
- nem zárkozunk el a nevelési problémával, beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő, más iskolából jött diákok fogadásától sem. A közösségre és szakmai ismereteinkre támaszkodva, legjobb tudásunk szerint próbáljuk integrálni őket;
- felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódtunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS elleni programokba, ismeretterjesztő előadásokat, programokat szervezünk;
- a különleges bánásmódot igénylő vagy valamilyen részképeség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást;
- a deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére, egyénre szabott nevelést, a fejlesztésre szorulóknak egyénre szabott követelményrendszer alkalmazunk;
- a határtalan és a szülői, felnőtt kontroll nélküli televíziózás ártalmairól rendszeresen szólnunk a szülői értekezleteken és fogadó órákon;

- az osztályfőnökök tartós megbízása lehetővé teszi, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő vagy abban szenvedő tanulóinkat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségnyújtási formában, tanácsadásban részesítsük;

Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra.

Évente felmérjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, gyermekvédelmi felelősünk folyamatosan nyomon követi fejlődésüket.

A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt. Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- szakszolgálattal,
- a rendőrség és
- a gyámhatóság munkatársaival.

Lehetőségeinkhez képest próbálunk enyhíteni az anyagi gondokon:

- étkezési kedvezmények kiadása a jogszabályok szerint
- tankönyv hozzájárulások kiadása a jogszabályok szerint
- segélyek kiadása a költségvetési keretek figyelembevételével.

Felelős a gyermekvédelmi felelős az osztályfőnökök bevonásával.

Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, táborozások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével.

Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, (mikulás, karácsony, farsangi bál, húsvét, gyereknap), ápoljuk hagyományainkat, élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, napközibe, tanulószobába irányítjuk.

Tanítványaink szüleivel állandó a kapcsolatunk.

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálattal.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

2.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

2.8.1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

1. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

2. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

3. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A pedagógus a tanórai tevékenységek/foglalkozások tervezésébe építse be a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat, a státuszfelvétel (gyermek/tanuló megfigyelés, teljesítmény-elemzés, ismeret, képesség, attitűd) eredményeit, — szükség esetén — változtasson eljárásain, módszerein.
- A pedagógus a tananyag adaptálásánál, feldolgozásánál vegye figyelembe a az egyes tanulók fejlettségi szintjét, a támogatás szükséges mértékét, a tantárgyi tartalmak sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó specifikus jellemzőit, az irányelvekben foglaltakat.
- Az egyéni haladási ütem biztosítására egyéni fejlesztési és tanulási tervekészítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása.
- A pedagógus működjön együtt a gyermek/tanuló fejlesztésében résztvevő szakemberekkel.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

4. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, mikulás ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

5. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

- Iskolai szintű kirándulások, önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon.

6. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

7. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület tevékenységében

- Feladatvállalás a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

8. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

9. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása.
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

10. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

11. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeikben.

12. Az iskola képvisellete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Részvétel a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

13. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

14. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

2.9. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

1. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.

- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzetek vezetését, amely tanulóknál ez szükséges (éremjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

2 .Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán

- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma
  - Szakközépiskolába felvett tanulók száma
  - Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

Az osztályfőnöki órák témái

- a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin
  - A házirend szabályainak megbeszélése.
  - Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
  - Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakerdezése.
  - Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
  - Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
  - Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
  - A kerékpáros közlekedés szabályai.
- b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák
  - Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségével igénybe vételével.

- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a Holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

2.10. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
  - képességfejlesztő játékok, eszközök.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programja

A hallássérült tanulók fejlesztését segítő program

A hallássérült tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése. Átalakul a külvilágról való információ-felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Fejlesztési terület	Fejlesztési feladat
Énkép, önismeret:	- önállóságra nevelés - pozitív személyiségjegyek feltárása, fejlesztése - fogyatékoságukkal együtt élve tudjanak beilleszkedni a munka világába

Információs és kommunikációs kultúra:	<ul style="list-style-type: none"> - a vizuális csatornák kiemelt fejlesztése - a társas kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs képességek és magatartási normák - alakítása, fejlesztése
Tanulás:	<ul style="list-style-type: none"> - az azonos évfolyamon tanuló halló társak teljesítményének megközelítése, - az információs kommunikációs technológiák megismertetése
Testi, lelki egészség:	<ul style="list-style-type: none"> - a hallásjavító eszközök használata - életmódjuk, életvitelük alakítása, komplex kommunikációs lehetőségek fejlesztése - káros szokások kerülése
Felkészülés a felnőtt életre:	<ul style="list-style-type: none"> - a legnagyobb önállóság elérése - a továbbtanulás megalapozása - a reális pályaválasztás előkészítése
Hon-és népismeret:	<ul style="list-style-type: none"> - térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismertetése, szókincs, fogalmak bővítése
Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra:	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulók szemléletének, nyitottságának formálása, hogy kapcsolatot tudjanak teremteni sorstársaikkal
Környezeti nevelés:	<ul style="list-style-type: none"> - vizuálisan biztosított élményekkel felismertetni a környezet alakításának, óvásának szükségességét - Kiemelten fontos a beszédhallás és a még épen maradt funkciók folyamatos fejlesztése minden nevelési helyzetben.
Anyanyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> - a tudatos anyanyelvtanulás, - az olvasás technikájának kialakítása és eszközszintű használata, - az írás technikájának kialakítása és ennek eszközszintű használata, - a szókincs bővítése, fejlesztése, - beszédérthetőség fejlesztése, - nyelvi kombinációs készség, vizuális emlékezet fejlesztése, - a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása.
Élő idegen nyelv	<ul style="list-style-type: none"> - A hallási fogyatékos tanulók oktatásában az élő idegen nyelv műveltségi terület tanításának szűkített programja a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik. - Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> - A fogalmi gondolkodás megalapozása. - Megfelelő nyelvi kommunikáció.
Ember és társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - A hallássérült számára legyenek életszerűek, használhatóak a tanultak és segítsék őt akadályozott helyzetében. - Tér-és időviszonyok kialakítása. - Tájékozódási képesség kialakítása.
Földünk és környezetünk	<ul style="list-style-type: none"> - Gyakorlati, alkalmazható ismeretek nyújtása.
Művészetek	<ul style="list-style-type: none"> -A hallás-és zenei nevelés tantárgy tartalma részben megegyezik az „ének-zenével”. - Az önkifejezés, információszerzés megalapozása. - A kreativitás fejlesztése: vizuális kultúra sokoldalú művelése. - A természeti, társadalmi környezet hangjainak megismertetése. - Az emberi beszéd akusztikus felfogásának segítése.
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> - A korszerű technikák alkalmazása -számítógép, vizuális eszközök.
Életvitel és gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> - Direkt módon alapozza meg a munkavégzésre történő

ismeretek	felkészülést, a pályaválasztást. - A manuális készségek magas fokú fejlesztése. - Mozgások összerendezettségének fokozása.
-----------	--

Eljárások, módszerek

Az egyes pedagógiai szakaszokra fordított idő meghosszabbodhat.

- A jó beszédpélda biztosítja a hallássérült tanuló beszédfejlődésének erősödését.
- Optimális ültetésrend kialakítása.
- Törekvés a pedagógus és a gyermektársak beszédérthetőségére.
- A pedagógus győződjön meg arról, hogy érti-e őt a gyermek.
- Utasítások írásban történő kiadása.
- Megfelelő szemléltetőeszközök biztosítása.
- Ismeretlen szavak részletes magyarázata.
- Differenciált tanulásszervezés.
- Zöngés és zöngétlen mássalhangzó-párok differenciálása.

Gyengén látó tanulók fejlesztése

Gyengén látó gyermekeink esetében a látásmaradvány maximális igénybevételével, a látási funkciók optimális körülmények közötti gyakoroltatásával, a látási érzékek tudatosabb és pontosabb kérgi feldolgozásával, a praktikus látásteljesítmény javulását; kompenzáló technikák elsajátításával, egyedi optikai segédeszközök használatával, a látási fogyatékoság cselekvéskorlátozó hatásának csökkentését kívánjuk elérni.

Ezeket az eredményeket a látásfejlesztéssel valósítjuk meg, amelyet a látástréning és a látásnevelés módszerei segítenek:

- Látástréning:

Az egyes funkciók működőképességének szinten tartását és javítását célozza meg a látás működési funkcióinak gyakoroltatásával (szemmozgások trenírozása, a szem fixációs működésének erősítése). A tréning gyakorlatai a szervezet regenerációs képességére támaszkodnak, melynek hatására sok esetben látásjavulás tapasztalható, ill. az állapot súlyosbodása késleltethető. A látástréning tehát a látás minőségét javítja.

- Látásnevelés:

Az a módszer, amelynek során a vizuális megismerő tevékenység pszichikus funkcióinak fejlesztése történik, a valóság minél tökéletesebb megismerése érdekében. Célja az agykérgi ingerfeldolgozás tökéletesítése, a vizuális benyomások tudatos kiértékelése, avizuális gondolkodás fejlesztése. A látásnevelés az agy látóközpontját tanítja meg látni. Hatására a gyengénlátó gyermekek nem fognak többet látni, de meglévő látóképességüket megtanulják jobban felhasználni és sikeresebben hasznosítani, ezáltal könnyebben tudnak a látó társadalomban érvényesülni.

A látásnevelés feladatai:

- A csökkent értékű vizuális megismerő tevékenység teljesítőképességének növelése, a gondolkodási funkciók fejlesztése által.
- A meglévő látóképesség kihasználási szintjének növelése, a látási funkciók rendszeres és tudatos gyakoroltatásával.
- Más érzékszervek bevonásával, a vizuális észlelés hiányosságainak kompenzálása, ill. az ellenőrzés egyéb területein a látás tehermentesítése.
- A látást segítő optikai eszközök használati módjának megtanítása.
- fenti feladatok teljesítéséhez alkalmazott tevékenységek:
  - színészlelés fejlesztése,
  - formaészlelés fejlesztése,
  - térészlelés fejlesztése,
  - vizuális figyelem fejlesztése,
  - vizuális emlékezet, képzelet fejlesztése,
  - vizuális gondolkodás fejlesztése,
  - vizuális ábrázolás fejlesztése,
  - akaratlagos szemmozgások gyakorlása,
  - fixációs gyakorlatok,
  - akkomodációs gyakorlatok,
  - perifériás látás fejlesztése, felhasználása,
  - pihentető eljárások,
  - látás kiegészítése, helyettesítése más érzékszervek segítségével.

A látásfejlesztés tehát a megmaradt látás teljesítményének fokozásán túl a többi érzékszerv fejlesztését is magában foglalja. Ennek célja, hogy az általuk érzékelt, észlelt benyomásokat az agy minél részletesebben tudja feldolgozni, minél pontosabban tudja rendszerezni.

Beszéd fogyatékos tanulók megsegítésére irányuló program

Beszédben akadályozottak, beszéd fogyatékosok azok a gyermekek, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Az akadályozottság megmutatkozhat a hangadásban, a hangzó beszédben, a beszéd folyamatosság felbomlásában, a beszéd észlelésében, megértésében, kivitelezésében, valamint az írás, olvasás, számolás területén. A beszéd fogyatékos tanulónál a fenti tünetek, a legenyhébb artikulációs eltéréstől az egész kommunikációt érintő súlyos zavarig minden változatban előfordulhatnak. A kommunikációs nehézségek miatt különböző pszichés eltérések (magatartási zavarok), tanulási akadályozottság is kialakulhat. A beszéd-rendellenesség felléphet a beszédfejlődés különböző szakaszaiban, de érintheti a már kialakult beszédet, nyelvet is.

Amennyiben a beszédhiba, beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az oktatás a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a fogyatékoság jellegétől függ, amely lehet:

- beszédfejlődési elmaradás:(megkésett/akadályozott beszédfejlődés, diszfázia)
- artikulációs zavar: (pöszesség, orrhangzóság),
- beszédritmus-zavar: (dadogás, hadarás),
- centrális zavar: (disarthria),
- hangképzési zavar: (diszfónia),
- parciális teljesítményzavar: (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia),
- beszédészlelési, megértési zavar.

Az általános iskola első két évfolyamára összpontosul az ismeretszerzés beszéddel összefüggő eszközrendszerének elsajátítása, ezért a különleges gondozás szempontjából - amely elsősorban a módszerbeli és habilitációs /rehabilitációs teendőkben fogalmazódik meg.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Fejlesztési terület	Fejlesztési feladat
Énkép, önismeret	-erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, -fejlődjön önbizalmuk és kudarc-tűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá, -a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon, -a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarc-tűrő képessége, feladattudata, kitartása, -aktivitása, belső motivációja fejlődjön -a tanulót ösztönözzük beszédhibájaleküzdésére, -ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre, -a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavaraiak kompenzálása után, jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére, -képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává, -a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.
Információs és kommunikációs kultúra:	-a beszédükben akadályozott gyermekek fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan folyó oktatásnak.
Tanulás:	-a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés -egyéni terápiai terv -tudatos módszerválasztás -komplexitás a fejlesztésben -folyamatos kísérés, -munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú

	<p>percepciós fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinezteziás, beszédmozgási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek,</p> <p>-tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést különböző átviteli megoldásokkal tegyük eredményesebbé.</p>
Testi, lelki egészség:	- a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

Felkészülés a felnőtt életre: tájékoztassuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt.

A megvalósítás keretei, eljárásai

A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszéd fogyatékos és a nem fogyatékos gyermekeket. A gyermekek számára biztosítjuk az ép beszélő környezetet, a sajátos nevelési igényükből fakadó többlétszolgáltatásokat.

A gyermekek fejlesztése inkluzív (befogadó) osztályokban tanítási órákon, tanórán kívül - a sérülés típusától, súlyossági fokától függően egyéni, vagy csoportos - speciális fejlesztő foglalkozásokon, szabadidős tevékenységekben, szakkörökben, tanulószobán, valamint napközis foglalkozás keretében történik.

Tanítási órák

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuáliskultúra a technika és életvitel valamint tánc és dráma tantárgyak. A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az anyanyelvi fejlesztésnél figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató- elemző, illetve a diszlexia- prevenciósi módszert használjuk,
- beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,
- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszéd-technikával kommunikáljanak a gyermekekkel.

A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy-és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is. A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a téri orientáció -mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.

Idegen nyelv oktatásnál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszerek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyelések, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a differenciálás különböző módjait alkalmazzák:

- *segítségadásban*: a feladat megismétlése a beszédfigyatekos tanulónak megfelelő nyelvi szinten,
- *a feladatok szintjén*: mennyiség, technikai kivitelezés:
- *írás területén* gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- *szociális keretek szintjén*: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- *tanulási stílus szerint*: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek,
- *a célok szintjén*: egyes beszédfigyatekos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,
- *értékelésben*: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni -erre legalkalmasabb a szöveges értékelés.

Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás

Logopédiai terápia: sérülés-pecifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, feladata a beszéd-rendellenességek kompenzálása, a funkciófejlesztés, az olvasás-, írászavarok redukciója.

A terápia nem zárul le a beszédhiba javulásával, megszűnésével, utógondozásra is szükség lehet, amely jelenti a beszédállapot szinten tartását, ellenőrzését, az esetleges visszaesések prevencióját. További cél a másodlagos tünetek megelőzése, a sérült pszichés funkciók fejlesztése.

Az utógondozás sikerét a logopédussal való szoros együttműködés segíti.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszédfigyatekosság típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszédfigyatekos gyermek, valamint a befogadó osztály tanulóinak szüleivel,
- kapcsolattartás a habilitációs/rehabilitációs fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel -a komplex fejlesztés team
- munkát igényel (pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő),
- a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése.

Tanórán kívüli tevékenységek

Napközis, tanulószobai foglalkozások:

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek jótékonyan hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

Szakkörök:

A beszédben akadályozott gyermekek is megtalálhatják iskolánkban azokat a tevékenységeket, szakköri foglalkozásokat, amelyek érdeklődésüknek megfelelnek. Gátolt kommunikációjukban is oldódik a szorongásuk, ha valamilyen területen sikereket érhetnek el.

Szülői értekezletek, fogadóórák:

Ezeken az alkalmakon lehetőség nyílik a szülők számára, hogy megismerjék a beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése érdekében rájuk háruló feladatokat, életperspektívát. Empátiás készség kialakítására törekszünk a többi gyermek szüleiben, fontos, hogy a szülők is támogassák gyermekeiket a fogyatékos gyermek elfogadásában. Egységes értékrendet kell kialakítani a viselkedés területén, a jutalmazás és büntetés egybehangzó alkalmazása a helyes magatartásformák kialakítása érdekében.

Enyhén értelmi fogyatékosok fejlesztését segítő program

Az értelmi fogyatékosok (mentálisan sérültek) egyik alcsoportját képezik. Az enyhe értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése. A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített, másrészt az általános iskolában tanulási nehézségekkel küszködő tanulók. Ide tartoznak azok a gyerekek, akik az idegrendszer biológiai és/ vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó közoktatási intézményben az alapfokú nevelés, oktatás szakasza két részre tagolódik:

1-4. évfolyamot felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. Differenciálással, terápiákkal kell felzárkóztatni a gyermekeket.

A képességfejlesztésben hangsúlyt kell fektetni a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek.

Az alapozás évei különösen fontos időszakot jelentenek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók további iskolai pályafutásában.

5-8. évfolyamot felölelő szakaszban a tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire, megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléltetés képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Fejlesztési terület	Fejlesztési feladat
Énkép, önismeret	Céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek.
Információs és kommunikációs kultúra	Szociális -kommunikációs készségeik fejlődjenek, azokat megfelelően tudják felhasználni
Testi lelki egészség	Pszichikai-fizikai állapot fejlesztése. - A gyermek kapcsolatainak erősítése kortársaival egy olyan iskolában, amelyben a heterogenitás természetes és szívesen látott tényező
Felkészülés a felnőtt életre	- Jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi életlehetőségek kialakítása. - A fogyatékos tanuló tanulási útja végén legyen a saját életéről dönteni képes, munkája révén a társadalomba integrálódó személyiség
Magyar nyelv és irodalom	Az olvasás elsajátításhoz szükséges három asszociáció megerősítése: - vizuális észlelés - jelfelismerés, - akusztikus észlelés - hangok differenciálása, - a beszédmotoros észlelés fejlesztése. - A téri tájékozódás fejlesztése. - Grafomotoros készségek fejlesztése. - Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok

	<p>felismertetése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szavak olvasásának begyakorlása - szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztése.
Élő idegen nyelv	<p><i>Beszédszándék:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása, - szükségletek, motívumok, felébresztése az idegen nyelv tanulása iránt, - idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése, - erősíteni az Európában való eligazodás, kommunikálás igényét, - az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése. <p><i>Beszédértés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű - a témához kapcsolódó - kérdések felfogása, megválaszolása, - kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben. <p><i>Beszédkésztség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> - <i>A műveltségi terület kiemelt habilitációs / rehabilitációs feladatai</i> - A tanulás eszközeinek célszerű használata. - Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése. - Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén. - Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése. - Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek összehasonlítása, becslése. - A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése. - A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása. - A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. <p>Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. <p>A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.</p>
Ember és társadalomismeret	<p>Az időészlelés fejlesztése, az emberöltő, az évtizedek, évszázadok,</p>

	<p>évezredek megértése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. - Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. - A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése. - A kommunikációs képességek fejlesztése. - A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése. - Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása. - A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése. - Az önálló tanulás képességének fejlesztése.
Ember a természetben	<ul style="list-style-type: none"> - Figyelem, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése. - Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása. - A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése. - A térérzet alakítása, megerősítése, viszonyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, a változás - időben, térben - észlelése, értelmezése. - A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése. - Szokások, szokásrendszerek kialakítása. - A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.
Földünk és környezetünk	<ul style="list-style-type: none"> - A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, - elvonatkoztatás, problémafelismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége. - A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése. - A rész-egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térkép összefüggéseinek felismerése. - Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumokvilágában. - Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektumtényeleget és viszonylagos helye, helyzete. - Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban. - Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata. - Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók

	<p>használata, önálló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata
Művészetek	<ul style="list-style-type: none"> - Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, - kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése. - Képzlet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése. - Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése. - A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése. - Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése. - A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, - funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól. - A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban. - A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése. - Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése. - Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> - Érzékszervi megismerések. - Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. - Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása. - Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése. - Csoportosítások, következtetések. - Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. - A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése. - A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése. - Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése. - Analízis, szintézis. - Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
Testnevelés és sport	<ul style="list-style-type: none"> - Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkétséget, bátorítson mozgás feladatok, gyakorlatok elvégzésére. - Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeire. - Fejlessze a mozgásos alapternikák elsajátításnak képességét, a kitartást, az állóképességet. - Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának,

	<p>terhelhetőségének függvényében.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyiszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése. - A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése. - A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása. - Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.
--	--

Módszerek, eljárások

Olyan befogadó környezet megteremtése, ahová a fogyatékos gyermek is szívesen illeszkedik:

- etikai módszerekkel emberi méltóságukra épülő nevelés,
- pedagógiailag differenciáló, az egyén képességeit fejlesztő, határait tiszteletben tartó nevelés,
- gyakorlati /munkára nevelő/ jelleg,
- egyedi tulajdonságok figyelembe vétele,
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása,
- fejlesztésükben az életkori sajátossághoz igazodó módszerek választása.

Megvalósítás keretei

- normál osztály - a tanítót gyógypedagógus látja el tanáccsal.
- normál osztály - gyógypedagógus valamilyen terápiában részesíti a gyermeket.

Szükségleteik kielégítéséhez fontos:

- olyan tanterem, amelyben többféle kisebb tér kialakítására van lehetőség,
- humánus, befogadó osztályközösség,
- tanulás szervezése, differenciálása
- a közérdekű és mindennapi életet szolgáló információkhoz való hozzájutás biztosítása,
- az állapotának megfelelő hatékony egészségügyi ellátás biztosítása.
- Az egyéniesített neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanárt,
- logopédust, pszichológust is be kell vonni a fejlesztő munkába.
-

Szinterek

- tanórán a kortárs csoporttal együtt nevelés, differenciálással, tanórán kívül, szünetben a téri tájékozódás fejlesztésére vonatkozó játékok,
- fejlesztő foglalkozások speciális szakember segítségével

A Pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképeség-zavar) fejlesztését segítő program

A részképeség-zavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét sorolják. E fogyatékoság deficiál-diagnosztikai jellemzője, hogy a részképeségben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és / vagy gyógyúszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang -betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással,
- hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató -elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel,

- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Kiemelt feladatok diszkalkúlia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés, az érzékelés-észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése

Kiemelt feladatok a részképesség-zavar és/vagy fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai-és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.
- A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.
- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

Fejlesztési terv mozgásfogyatékosnak

Kiemelt cél az önálló, biztos állás elérése gyógyászati segédeszközök alkalmazásával, valamint járás fejlesztése.

Mozgásfejlesztés célja:

- Motoros tanulás elősegítése
- Mozgásvágy felkeltése
- Alapmozgások kialakítása, korrigálása és célirányos mozgás kialakítása
- Egyensúly fejlesztése
- Mozgásos gátlás oldása
- Egyensúlyérzék fejlesztése
- Nagymozgások tanulása: kúszás, mászás, gurulás, lépegetés, járás
- Izomtónus kialakítása
- Stabil ülés hosszabb ideig
- Biztos, önálló, támasz nélküli állás
- Járás tanulása
- Túlmozgások csökkentése
- Finommozgások kialakítása
  - Kézizmok erősítése, ügyesítése
  - Vizuális észlelés fejlesztése
  - Szem-kéz koordináció fejlesztése

1.Nagymozgások fejlesztésére irányuló tevékenységek:

- Egyensúlyozó gyakorlatok nagylabdán, gördeszkán
- Gurulás előre, hátra nagylabdán
- Ülés, rugózás nagylabdán
- Felállás, leülés gyakorlása
- Lépegetés
- Lábizmok tornáztatása /hanyattfekvésben biciklizés /
- Lábfej és a talp masszírozása, tornáztatás
- Korai mozgásterápiás tréning
- **Szenzoros defektusok neurohabilitációs tréningje**
  - rugdalózás stimulálása
  - fejemelés, fejfördítés stimulálása
  - testfordítás /forgatás hátról – hasra, forgatás hasról- hátra/
  - felhúzózkodás /ülésbe, húzózkodás, ülésbe rugaszkodás, ösztönzés a felemelkedésre/
  - kéztámasz kialakítása és stabilizálása
  - lejtőn kúszás hason fekve, fejemeléssel
  - kúszás kialakítása
  - lebegő ültetés egyensúlyozó korongon
  - izomtónus normalizálása
  - masszírozás
  - ízületi átmozgatás

2. Finommozgás fejlesztésére irányuló tevékenységek:

Vizuális figyelem fejlesztése:

- Fókuszálás kialakítása fényre, tárgyra
- Követés kialakítása függőlegesen, vízszintesen majd körkörös mozgatott tárggyal, fényvel
- Mozgó tárgy követése

Szem-kéz koordináció fejlesztése:

- Tárgyak megragadása, tárgyak után nyúlás
- Szándékos fogás, elengedés kialakítása

Az autizmus-spektrumzavarokban szenvedő (autisztikus) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.

- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.

- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autisztikus gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A kognitív viselkedésterápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.

Az autisztikus tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön-(esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,

- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális módszerek az autisztikus tanulók fejlesztésében

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képesség- és készségprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon és a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.

- Protetikus, segédeszközökkel berendezett környezet és eszköztár kialakítása (az időbeli és téri tájékozódás, vizuális információhordozók augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).

- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.

- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.

- A szociális fogyatékossgal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.)

- Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).

- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

A fejlesztés formái

- Speciális csoportban: egyéni és kiscsoportos formában.
- Többségi iskolában integráltan.

Speciális csoportosajátosságok

- A szükséges pedagóguslétszám függ a csoportlétszámtól, a csoporttagok közti hasonló szükségletektől, az egyéni fejlesztési szükséglettől és a viselkedésproblémák súlyosságától, gyakoriságától.

- Törekedni kell a csoport homogenitására. Az egyéni fejlődési eltérések az általános értelmi, önállósági, beszédképességi szint, illetve a viselkedésproblémák jellege szerint további csoportbontást tehetnek szükségessé.

Az autisztikus tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai

Az autisztikus tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedésrepertoár kialakítása határozza meg. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a NAT-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat a helyi tantervekben és egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően. Az 1-4. évfolyam elvégzéséhez általában hosszabb időkeretre van szükség.

A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező tanulók esetében előfordulhat, hogy az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a NAT-ban meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamosan fejlesztése szükséges.

Az alábbi szakaszolás az autisztikus gyermekek speciális fejlesztésének általános vázlata. Tartalmazza azokat a többlettartalmakat, amelyeket az egyéni fejlesztési tervekbe szükséges beépíteni.

A fejlesztését minden gyermek esetében az első szakaszban kell kezdeni. Az egymásra épülő szakaszok időtartama előre nem határozható meg. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől és a szakszerű képzés intenzitásától.

A NAT alkalmazása

Az autisztikus tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok.

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai, műveltségi területei esetükben is alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A NAT szakaszaihoz rendelt fejlesztési feladatok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, az intelligenciát és a nyelvi képességeket kell figyelembe venni. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell az autisztikus tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai

Énkép, önismeret

Az autisztikus tanulók fejlesztésében hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Hon- és népismeret

Kiemelkedően fontos a közvetlen társadalmi és természeti környezet ismerete, az azokkal való harmonikus kapcsolat. Az autisztikus tanulók elsősorban saját, közvetlen élményeiken keresztül, esetleg speciális érdeklődési körüknek megfelelően ismerhetik meg nemzeti kultúránk értékeit. Ezen a területen rendkívül nagy egyéni különbségekre számíthatunk. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Az autisztikus tanulók számára közvetlen, látható, megtapasztalható élmények (pl. művészi alkotások, ismeretterjesztő filmek) segítségével nyújthatunk ismereteket e téren. A sajátos

érdeklődési körök (pl. térképek, közlekedési eszközök, különféle adatok, tények gyűjtése) számos tanulót közelebb visznek a terület ismeretanyagához.

Környezeti nevelés

A környezet célzott megfigyelése, felfedezése a pedagógus aktív közreműködése nélkül elképzelhetetlen. A fejlesztés a közvetlen, mindennapi élettel kapcsolatos tapasztalatokon alapul. Elsődleges a helyes szokásrend és a személyes biztonságra való törekvés kialakítása.

Információs és kommunikációs kultúra

Elsődleges cél a kölcsönös, hatékony, közérthető kommunikáció kialakítása. Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben nagy szerepet kapnak a vizuális eszközrendszerek. Az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő.

Tanulás

Az autizmus számos speciális kognitív nehézséggel és a kommunikáció sérülésével jár együtt. A tanulási folyamatban az élő nyelv és a szociális közvetítés megnehezíti, míg a vizuális információhordozók alkalmazása segíti a világ megismerését. Az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete kulcsfontosságú a tanulás szempontjából.

Testi és lelki egészség

A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása elsődleges fontosságú. A helyes szokásrend kialakításakor alapozhatunk a tanulók merev, szabálytartó viselkedésére. A megfelelő szexuális viselkedés kialakításában a családok számára hatékony segítséget kell nyújtania az iskolának. A viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést, ami fontos az egészség megőrzése szempontjából.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az egyén által elérhető legnagyobb fokú önállóság megteremtése minden esetben kiemelkedően fontos. Ennek szintje nagy egyéni eltéréseket mutat. A pályorientáció során a munkaképességek mellett a szociális-kommunikációs fejlettséget és a munkaviselkedés színvonalát is figyelembe kell venni. Fontos cél, hogy a tanuló lehetőség szerint a speciális érdeklődési köréhez kapcsolódó szakmát választhasson.

2.11. Az esélyegyenlőség megteremtése

A tantestület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.

Az oktatásban részt vevő tanulóinkban tudatosítjuk a megszerzett ismeretek értékét. A mindennapi szellemi munka fontosságát hangsúlyoztuk, és ehhez igyekeztünk megnyerni a szülőket is.

Minden esetben arra törekszünk, hogy az évfolyam követelményeinek az alapjait a lehető legalaposabban sajátítsa el minden tanítványunk. Ez lehetőséget teremt tanulóink számára a folyamatos haladásra, az évvesztés elkerülésére.

Különös figyelmet fordítunk azon tanulókra, akik viselkedésében magatartászavaros jegyeket fedeztünk fel. A probléma megoldása érdekében együttműködünk a Családsegítő Szolgálat, a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.

Ezen tanulóknál is törekszünk arra, hogy felismerjék a tanulás fontosságát. Az önkéntes tanulás, a tanulás iránti vágy felkeltése sok iskolába nem való problémától mentesítheti az iskolát.

Célul tűzzük ki:

- az **esélyteremtést**
- támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a **hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása érdekében**
- az **esélyegyenlőség előmozdítását** az intézmény minden tevékenysége során:
  - a beiratkozásnál,
  - a gyerekek egyéni fejlesztésében
  - az ismeretközvetítés gyakorlatában
  - az iskolai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
  - a középiskolai továbbhaladás előkészítésében, a pályaorientációban
  - a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
  - a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Feladatok:

- Pedagógus továbbképzés
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése
- Tanórákon kiemelt figyelem
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével.
- Szabadidős tevékenységek: napközi, tanulószoba, szakkörök.
- Támogatások: étkezési, tankönyv, pályázatok.
- Partnerekkel történő együttműködés

Intézményünk alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa, a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására.

2.12. Iskolai egészségnevelési program

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi – lelki képességeket hangsúlyozza. Nem passzív állapot, hanem folyamat. Kitejesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt: ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai, munkahelyi és más közösségekhez tartozik), ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud, ha

individuális önállóságát megőrzi, és végül, ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

Az egészségfejlesztés, és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés és az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide sorolható az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése. Iskolánknak a primer prevencióban van jelentős szerepe, így az egészségnevelési feladatok meghatározásánál is e területekre kell a hangsúlyt fektetnünk.

A gyerekek hosszú éveket töltenek az iskolákban, ezért érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat.

Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikáció. Egyrészt létezik az oktatási – nevelési terv, másrészt ezzel összefüggésben az úgy nevezett „rejtett tanterv”, mely az iskolai mindennapok hozadéka, amelyben a tárgyi környezet, az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Mindezeket figyelembe véve az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
  - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
    - a táplálkozás,
    - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
    - a családi és kortárskapcsolatok,
    - a környezet védelme,
    - az aktív életmód, a sport,
    - a személyes higiénia,
    - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
    - a szexuális fejlődés területén.
1. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
  2. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
    - a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák
  - egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon
  - az iskolai sportkör foglalkozásai
  - tömegsport foglalkozások
  - úszásoktatás
- b) a helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, biológia, testnevelés tantárgyak tananyagai
- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- d) tanórán kívüli tevékenységben kiemelten fontos szerepet kap az étkezési kultúra fejlesztése és a környezeti higiénia megóvása (mellékhelyiségek használata, tanterem, udvar tisztasága)
- e) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:
- félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
  - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

2.13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek: környezetismeret, biológia, kémia, fizika

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
- az intézmény Házi rendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, ezen kívül szükség szerint pl. kirándulások, túrák alkalmával.

2.14. Iskolai környezeti nevelési program

1. Célok

- 1) Szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakítása
  - környezetért felelős életvitel
  - élő és élettelen környezetet tisztelő alapelvek megalapozása
  - tájékozott, tevékeny egyéniségek alakítása
  - problémamegoldó gondolkodás kialakítása
  - önálló ismeretszerzés készségének fejlesztése
  - megláttatni a természet komplexitását, az egyén és a társadalom illetve a közösségek összhangját
- 2) Természettudományos gondolkodásmód fejlesztése
- 3) Kialakítani a környezet állapota iránti érzékenységet
- 4) Legyenek képesek felismerni a környezet minőségi változásait, a Földet sújtó globális környezeti problémákat
- 5) Helyi környezet értékeinek megismerése, aktív megóvása
- 6) Helyi környezeti problémák megismerése, aktív részvétel azok megoldásában
- 7) Alakuljon ki bennük a környezet iránti büszkeség, tisztelet
- 8) A tanulók jövőképeinek kialakítása a fenntartható fejlődés elvén alapuljon

2. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknál a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a környezet fogalmával,
- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata. A program tervezése és megvalósítása során a következő alapelveket és értékeket vesszük figyelembe:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása;
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése;
- a környezetetika hatékony fejlesztése;
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- tolerancia és segítő életmód;
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggései;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség;
- globális összefüggések megértése az életkori sajátosságoknak megfelelően;
- fogyasztás helyébe életminőség;
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, földrajz, biológia tantárgyak tananyagai;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

c) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- kirándulások szervezése
- táborok
- tanulmányi séták
- vetélkedők
- szakkörök
- iskolaudvar gondozása
- az iskolaudvar és az iskola előtti park saját védett területként történő kezelése:
- szemetelés megszüntetése, szemétszedés megszervezése, növények gondozása stb.
- iskolavirágosítás (tantermekben, folyosókon, ablakokban, parkban)
- a település környezetvédelmi akcióiban való alkalmi részvétel
- szelektív hulladékgyűjtésben való részvétel
- jeles napokról való megemlékezés, versenyek, pályázatok
- papírgyűjtés és gesztenyegyűjtés évente

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülőkkel és a gyermekekkel közösen tudnánk megvalósítani környezeti nevelési programunkat. Célunk az, hogy elősegítsük a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakulását. Tanulóink és dolgozóink aktív, kezdeményező szerepet játszanak ebben.

Fontosnak tartjuk, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartásra, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

2.15. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok - a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézményi partnerek kapcsolattartási formái

2.15.1. A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulók közös feladataik megszervezése érdekében valamint érdekeik képviselésére iskolai diákönkormányzatot hoznak létre. Az osztályközösségek a tanév első heteiben választják meg diákönkormányzati vezetőiket és az osztálytitkárt, akiket delegálnak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A nevelőtestületi értekezleten a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli a diákok érdekeit.

Az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékozódó fóruma a diákgyűlés, melyet évente egy alkalommal hívunk össze. A közgyűlés összehívását a diákönkormányzatot segítő tanár kezdeményezi.

Résztvevői: az iskola valamennyi tanulója és nevelője.

A diákok az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket tehetnek fel írásban vagy szóban, javaslatokat tehetnek.

Az iskolai diákönkormányzat működésével az SzMSz foglalkozik.

2. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
  - A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
  - A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
  - A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;

- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
  7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
    - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
    - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
    - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
    - a házirend elfogadása előtt.
  8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

2.15.2 A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

Az iskola, mint közoktatási intézmény és a szülői ház, mint iskolahasználó között bonyolult, sokrétű, sajátos kapcsolat alakul ki. Sajátos, mert a közoktatási intézménynek is lehetnek elvárásai a szülőkkel szemben, sőt esetenként a gyerek érdekében még konfliktusokat is vállalhat.

A gyermek nevelésének két, egymást kiegészítő területe az iskola és a család, ezért kell közöttük egységet, összhangot teremteni a közös cél érdekében. Alapvető feladat tehát a szülőkkel való harmonikus kapcsolat kialakítása, fejlesztése. A szülő-tanár kapcsolatnak a kölcsönös tiszteleten, bizalmon és megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunk magvalósításának is fontos kritériuma a szülőkkel történő egyetértés, együttműködés.

Nagyon lényeges, hogy az iskola nem kívánja átvenni a család szerepét, de fontos, hogy a szülők minél több információval rendelkezzenek gyermekeik iskolai munkájáról. Szülői oldalról nagyon lényeges lenne, hogy vegyenek rész saját gyermekük életében még akkor is, ha gyermekeik ezt látszólag nem akarják.

A szülőkkel való kapcsolatépítés meghatározó gondolata, hogy a szülő és az iskola egyenrangú partneri viszonyban képes igazán hatékonyan eleget tenni nevelési feladatainak.

Tájékoztatni kell a szülőket az iskolai nevelés céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.

Az iskolának minderről ismernie kell a szülők véleményét, igényeit, ahogyan azt a pedagógiai program elkészítésénél szülői kérdőívek feldolgozása alapján igyekeztünk tenni, és tesszük a minőségbiztosítási rendszer bevezetésével.

Pedagógiai programunk fontos része, hogy a szülők minél több információval rendelkezzenek gyermekük iskolai munkájáról. Ennek keretében vállaljuk, hogy;

- Időben és megbízható tartalommal jelzést adunk a tanulók iskolai eredményességéről, segítjük az iskolai kudarcok okait feltárni, a változtatásokhoz javaslatokat adni. (honlap, fogadóóra, szülői értekezlet)

- Úgy dolgozunk, hogy a szülők megismerjék az iskola tanulmányi és pedagógiai kínálatát, kapjanak segítséget ahhoz, hogy segíteni tudják gyermekeiket a választásban, s abban, hogy bekapcsolódjanak az iskolai, illetve az iskolán keresztül hozzáférhető programokba.
- Számíthatnak a szülők arra, hogy biztonságban tölthetik a gyerekek idejüket az intézményben.
- Minden pedagógus köteles a szülők érdeklődésére érdemi választ adni, minden iskolai dolgozó felelősséget visel a szülőkkel való kapcsolatért.
- Nyílt tanítási napon a szülő betekintést nyerhet az iskolai oktató- nevelőmunka mindennapjaiba, megismerheti a tanítási órák lefolyását, és tájékozódhat gyermeke osztályközösségben való iskolai életéről.

Folyamatos, rendszeres tájékoztatást adunk a tanulók hiányzásáról és a komolyabb konfliktusaikról. Minden ilyen kérdést, ameddig csak lehet, igyekszünk személyesen a szülőkkel és a gyerekekkel közösen megoldani. Segítséget, együttműködést nyújtunk minden, a szülő által felvetett kérdésben.

A szülők tájékoztatása törekvéseinkről, véleményük megismerése és beépítése folyamatainkba természetes része életünknek. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a szaktanárok és az osztályfőnökök tájékoztatják:

Ennek alapvető eszközei:

- A szülői értekezletek (évente 2 alkalommal)
- Az általános és célzott, valamint az egyéni fogadóórák.
- Felső tagozaton, ha szükség van rá, osztályfőnök, szülő, szaktanár, tanulói megbeszéléseket tartunk.

Kérjük, hogy;

- Vegyenek részt az iskola működésében.
- Értékeljék az iskola erőfeszítéseit és pedagógiai programját.
- Ha elégedettek munkánkkal, akkor segítsék gyermekeik nevelését, és ha bármilyen szülői javaslatuk van és az beépíthető pedagógiai programunkba, azt nem vetjük el.

Mi egy olyan szakmai programot állítottunk össze, és kívánunk megvalósítani, ami nem megy – nem mehet – a szülői házzal való együttműködés nélkül, és ez az egész iskolára vonatkozik.

Alkalmat kell biztosítani a szülőknél, hogy az iskolai élet tevékeny résztvevői, közreműködői, segítői lehessenek.

A szülő a tanulási-nevelési folyamat szereplője, ezért minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó tevékenységünk sikerességét támogatja, színesíti.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján,
- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola igazgatójánál.

2.15.3. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

Az intézmény fenntartójával és működtetője:

Siófoki Tankerületi Központ
8600 Siófok, Szépvölgyi u. 2.

A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal:

Balatonszárszói Közös Önkormányzati Hivatal
8624 Balatonszárszó Hősök tere 1.

A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:

Balatonszárszói Százszorszép Óvoda és Mini Bölcsőde
8624 Balatonszárszó, Radnóti u. 10.

Kötcei Óvoda
8627 Kötcese, Hősök tere 1.

A területileg illetékes pedagógiai intézet:

Kaposvári Pedagógiai Oktatási Központ
Dr. Kis Szilvia
főosztályvezető

A területileg illetékes nevelési tanácsadóval:

Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Siófoki Tagintézménye
8600 Siófok, Beszédes sétány. 79.
Tagintézményi telephely: Balatonszemes
8636 Balatonszemes, Szabadság utca 1.
Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Megyei Szakértői Bizottság
7400 Kaposvár, Somssich Pál utca 8.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az intézményvezető a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

Művelődési ház Balatonszárszó
Községi könyvtár Balatonszárszó

Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

Balatonszárszói Sportegyesület
Balatonszárszói Nyugdíjas Klub
Nők a Balatonért Egyesület Balatonszárszói Csoportja
Polgárórség Balatonszárszó

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

Római Katolikus Egyház
Református Egyház
Evangélikus Egyház

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

2. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a Gyermek Háziiorvosi Rendelővel (8624 Balatonszárszó Fő u. 48.) illetékes egészségügyi dolgozóival (Dr. Merényi Éva. és Dr. Joó Zsuzsanna gyermekorvos, Dr. Kovács Mária fogorvos, Tamáskóné Eszlári Szabina védőnő), és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
3. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (8624 Balatonszárszó Fő u. 48.). A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgatóhelyettes a felelős.

2.16. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a szaktanárok állapítják meg.

2.16.2. Az értékelés rendje

Tanulmányok alatti vizsgák

A vizsgabizottság minimum három főből áll

- elnök
- kérdező tanár

- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el.

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki a vizsgára küldte

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

2.16.3. Az írásbeli vizsgák szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje max. 60 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával
- egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótvizsga esetén három írásbeli vizsga tartható
- ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az intézményvezetőnek
- az írásbeli vizsga javítása: a szaktanár az adott vizsgákon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, azt rávezeti a feladatlapra és értesíti az intézményvezetőt

2.16.4. A szóbeli vizsgák szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie

- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyokhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyítást, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság dönt a szóbeli eredményéről
- a szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az intézményvezetőt, aki a törvények alapján dönt

A gyakorlati vizsga szabályai

- a tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről
- a gyakorlati vizsgarészt a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

2.16.5. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével

Vizsgatantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv	x	x	
Magyar irodalom	x	x	
Matematika	x	x	
Történelem és társadalmi ismeretek	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Informatika			x
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Földrajz / természetismeret	x	x	

Kémia	x	x	
Ének - zene		x	x
Testnevelés és sport			x
Rajz és műalkotások elemzése		x	x

Magyar nyelv és irodalom

Nyelvtan

Írásbeli vizsgán szövegértési feladatlapot ír. Értékelés: 50 pont. A helyesírás értékelése az általános iskolai követelmények szerint történik.

A nyelvtan szóbeli vizsgára épül. A félévzáró szóbeli vizsgára a szaktanárnak 6, év végi osztályozó vizsgára 10 tételből álló tételsort kell összeállítani. A szóbeli tételekhez a tanuló legalább három gyakorlati feladatot kap, melyek alapján a tételét kifejti.

Értékelés: maximálisan 50 pont szerezhető: tételkifejtés: 10 pont, első feladat 10 pont, második feladat 10 pont, harmadik feladat 10 pont, előadásmód 10 pont. Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Irodalom

Írásbeli és szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam (ok) tananyagát kéri számon.

Az írásbeli vizsgán szövegalkotási készséget vizsgáló feladatot kell megoldania a tanulónak.

Értékelés: maximálisan elérhető pontszám: 60 pont. 20 pont nyelvhelyesség, 20 pont szerkezet, 20 pont tartalmi kifejtés.

A félévzáró szóbeli vizsgára a szaktanárnak 6, év végi osztályozó vizsgára 10 tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételkifejtés önállóan, szabadon történik és kitér a stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretekre is.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszámon 40 pont: 25 pont tartalom, 15 pont az előadásmód. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Történelem

A történelemvizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga a vizsgaszabályzat történelemvizsgáztatására vonatkozó utasításainak szellemében és formájában kéri számon a tanuló ismereteit, az adott tanév tananyagát figyelembe véve. Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és két röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. A két esszé közül az egyiknek egyetemes történeti, a másikkal magyar történelmi témát kell felölelnie. Az esszék formája és értékelése megegyezik az általános iskola követelményeivel. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc.

A szóbeli vizsgán 10 tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

A vizsga pontjainak megoszlása:

Írásbeli vizsgarész 60 pont, ebből a rövid választ igénylő feladatokkal 30 pontot, a kifejtendő feladatokkal $2 \times 15 = 30$ pontot lehet elérni. A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 40 pont. Az összes elérhető pontszám 100 pont.

Idegen nyelv

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát az általános iskola követelményei és feladattípusai szerint. Így az írásbeli vizsga a következő részekből áll: nyelvhelyesség és fogalmazás- szövegalkotás (esetleg ezek helyett olvasásértés és hallás utáni megértés). A tanuló – a fogalmazási feladat kivételével- nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata megengedett. Az írásbeli vizsga 60 perces, az elérhető pontszám 80 pont.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. A szóbeli vizsgán 20 pontot lehet elérni,

Matematika

A matematikavizsga egy 60 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább hat, de legfeljebb hét feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább négy (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Fizika

A vizsga egy 60 perces írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és szóbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladat), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Biológia

A vizsga egy 60 perces írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és szóbeli vizsgára 60 pont adható.

Az írásbeli és szóbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot

lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak: ábraelemzés, rövid választos feladatok, feleletválasztós (teszt) feladatok.

Kémia

A kémiavizsga egy 60 perces írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és szóbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak: rövid kiegészítendő típusú feladatok, feleletválasztós (teszt) feladatok, legalább két számítási feladat.

Földrajz

A földrajzvizsga egy 60 perces írásbeli és szóbeli vizsgából áll. Az írásbeli és szóbeli vizsgára 50 pont adható. Az írásbeli és szóbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti (általában fejezetenként két feladat félévi, egy feladat év végi számonkérés esetén).

A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell: alapvető térképi – topográfiai ismereteket ellenőrző; alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó; természeti és /vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos egyszerű számítási feladat.

Testnevelés

A vizsga típusa: gyakorlati vizsga. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben, az évfolyamban az adott félévben/tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának teljes hossza 120 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág, a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül.

Ének-zene

Az ének-zene vizsga szóbeli vizsga, mely elméleti és gyakorlati részekre épül.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húzni a vizsgázónak, melyekből kettő a népdalelemzés, három a műzene-elemzés, illetve zenei fogalmak, míg a többi öt a különböző zenetörténeti korok témakörét öleli föl. Felelési idő maximum 15 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból – egy maga által összeállított (legalább 10 népdalból vagy műdalból álló) listából- a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság. A maximálisan elérhető pontszám 30 pont.

Informatika

Az informatikavizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartalma 60 perc.

A gyakorlati feladatlapon tartalmi jellemzője az alábbiak: legalább két, de legfeljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelynek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett probléma megoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok).

A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Rajz és műalkotások elemzése

A rajz és vizuális kultúra gyakorlati vizsgán hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tételek egy elméleti és egy gyakorlati feladatot tartalmaznak. A felkészülési idő 60 perc. A gyakorlati feladat egy egyszerű tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján. A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat: 30 az elméleti kérdés megválaszolása. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A/4 –es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

2.17. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – első osztályba minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

6. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalmi érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. A tanuló felvételéről döntése előtt kikéri az igazgató helyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
9. A tanév közben átiratkozó tanuló tankönyveiről a szülőnek kell gondoskodnia, az iskola ebben lehetősége szerint segítséget nyújt.

2.18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különbféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a „Funkcionális taneszközjegyzék” alapján:

Alsó tagozat:

- Babylon készlet 44 doboz
- Dienes készlet 100 doboz
- Kétjegyű számkártya készlet 1 csomag
- Térfogatkocka 6 db
- Térfogatkocka (hiányos) 1db
- Szókártya 1 csomag
- Műanyag betűtartó betűvel 3 csomag
- Színesrúd készlet 53 doboz
- Számkártya készlet tanulói 50 doboz
- Lyukastábla 40 db
- Játéknyomda (hiányos) 3 doboz
- Szó és szótagkártya készlet 1 doboz
- Szó és szótagkártya készlet (hiányos) 1 doboz
- Mérleg (rossz) 2db
- Súlykészlet (hiányos) 2 doboz
- Időtábla 1 db
- ABC-s műanyag falitábla 10 db
- Nyelvtani applikációs tábla 16 db
- Matematikai appl. Tábla 11 db
- Építőelemek készlet 25 doboz
- Logikai lapok 19 doboz
- Méterrúd 4 db
- 1-20-ig számképek (hiányos) 1 készlet
- Hívókép készlet 25 doboz
- AP-010182 tanítói segédanyag az Én ábécémhez 2 készlet
- Űrmérték henger (hiányos) 3 készlet
- Űrmérték henger 1 készlet

Magyar nyelv és irodalom:

Írói arcképsorozat 29. db
József Attila képsorozat 10db
Nyelvtani táblák, szemléltetők 7db
Magyar irodalomtörténeti térkép 1db

Angol nyelv:

Szótár (Oxford basic english dictionary) 15db
Tankönyv, munkafüzet, CD (1-8 o) 1-1db

Német nyelv:

Oktató hanganyagok az alkalmazott tankönyvekhez
Németország földrajzi és politikai térképe

Rajz és vizuális kultúra:

Vetítő asztal 1db
Projektor (episzkóp) 1db
Aspectomat J24B (automata diavetítő) 1 db
Diasorozatok:

- Magyar népművészet I.-II.-III. 3db
- Műalkotás elemzés 5.o I.-II. 2 db
- Műalkotás elemzés 6.o I.-II. 2db
- Műalkotás elemzés 7.o I.-II.-III. 3db
- Műalkotás elemzés 8.o I.-II.-III. 3db
- Magyar Nemzet Galéria I.-II. 2db
- Budapesti Szépművészeti Múzeum I.-II. 2db

Vetítövásznon 1db

CD, MP3 hordozható lejátszó (HUNDAI KW-97MP3) 1db

Mértani testmodellel (henger, kúp, kocka) 6db

Falitablók:

- Színek I.-II.-III. 3db
- A színekről általában 1db
- Ábrázolási rendszerek 1db
- A plakát 1db
- A szék 1db
- Az írástörténete 1db
- Magyarország népművészete 1db
- Érdekes Magyarország 1db

Fizika:

- Tanulókísérleti készletek:
  - mechanikai, hőtani (hiányos) 8db
  - elektromosság (selejt) 8db
  - fénytani 2db
  - fénytani játékok 10 db
- Hőmérők:
  - vízhőmérő 22db
  - higanyos 1 db
  - demonstárció 2db
- Rugós erőmérők:
  - 2,5N-os 10db
  - 25N-os 1db
- Mérlegek:
  - tanulói 5db

- tanári 1db
- Tömeg-készlet 2db
- 50 g-os függelék 2 doboz (20db)
- Poharak:
  - 1 l-es 1 üveg és 4 db műanyag
  - 0,5 . 5db alumínium
  - 400 ml 2db
  - 250 ml 1db
  - 100 ml 3 db
- Mérőhenger 150 ml 9db
- Lombik:
  - 100 ml 5db
  - 200 ml 2db
  - 500 ml 1db

- Arkhimédész készlet 1db
- Elektrovaria készlet 1 db
- Áramátalakító berendezés 1 db
- Huzallellenállás 1 db
- Transzformátor (szétszedhető) 2 db
- Mérőműszerek 8 db
- El.csengő 6db
- Elektromotor 3db
- Gőzgép (dug.) 1 db
- Motorok 3db
- Fénytani demonstrációs készlet 1 doboz
- Tükrök homorú-domború 6db
- Síktükör 4 db
- Mozgásokhoz dem.készlet 1db
- Fizikusok arcképsorozata 6db
- Írásvetítő fóliák (6.o,7.o,8.o)
- Mértékegység táblázat

Kémia:

- Kémcsövek
- Főzőpoharak
- Óraüvegek.
- Borszeszégők
- Kémcsőfogók.
- Vasháromlábak
- Azbeszthálók
- Vízbontó készülék
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl)
- Elektronhéjak kiépülése (10 készlet)
- Falitáblák:
Atomok elektronvonzó képessége
Fémek jellemerősségi sora
Periodusos rendszer
- Oktatótáblák:
Fémek reakciói vízzel
Fémek reakciói savval
Sav-bázis reakció
Közömbösítés
Redukció a redukáló sorban
Peptidkötés

Földrajz:

- 5.-8. o diafilmsorozat 1db
- 5.-8. o írásvetítő-fóliasorozat 1db
- 5.-8. o táblai vaktérkép-sorozat 1db
- Íránytű 2db
- Lemeztektonika bemutatótábla 1db
- Földgömb 1db
- Falitérképek:
- Európa országai 2db
- Európa domborzata 1db
- Közép-Európa domborzata
- Németország 1db
- Franciaország, Nagy-Britannia 1db
- Szoc. Országok: Románia, Magyarország, Jugoszlávia 1db
- Szoc. országok: NDK, Lengyelország, Csehszlovákia 1db
- Dél-Európa 1db
- Észak-Európa 1db
- Közép-Európa domborzata (új) 1db
- Kárpát-medence
- Magyarország domborzata
- Magyarország megyéi
- Magyarország természetvédelmi területei
- Somogy megye
- Budapest
- É-Amerika domborzata
- D-Amerika domborzata
- Afrika 2db
- Ausztrália
- É-Amerika gazdasága
- Ázsia domborzata
- É-Ázsia
- D-Ázsia
- A föld felszíne
- A föld éghajlata
- A föld népessége, népsűrűség

Technika:

Gépek és szerszámok:

- Asztali fúrógép „Mister Tool” 1db
- Kézi fúrógép, barkács gép „Evig” 1 db
- Pillanatforrasztó „Depro” 8db
- Fonalfűrész keret 26db
- Fémfűrész keret 13db
- Illesztőfűrész 250-es 30 db
- Fémreszelő (több méretben) 33db
- Fareszelő 48db
- Kalapács (200 g-os szegecselő) 30db
- Fakalapács 4 db
- Kézi lemezvágó olló 15db
- Harapófogó 5db
- Laposfogó 4db
- Csavarhúzó 4db
- Tolómérő 150-es Mitutoyo 3db
- Huzalcsupasoló fogó 3db
- Műszeres csípőfogó 3db
- Kézi furdanccs 7db
- Pillanatszorító 1db
- Talpas derékszög fém 1db
- Ragasztópisztoly 1db

Történelem:

Térképek:

- Magyarország gazdasága és társadalma 1938-1980. 1db
- Hazánk felszabadítása 1944-45 1db
- Magyarország 1938-45 1db
- Magyar tanácsköztársaság honvédő harcai 1db
- Magyarország a XIII. században 1db
- Forradalom és szabadságharc 1848-49 1db
- Magyarország a XVIII. században 1db
- OMM 1914-ben 1db
- Magyarország a XVII. században 1db
- Feudális Magyarország a XV. században 1db
- Magyarország 1526-1606 1db

- Műanyag szeges doboz 17 részes 1db
- Favéső 8db
- Menetmetsző hajtókar 17db
- Menetfúró hatókar 6db
- Bőrlyukasztó 10 db
- Szegecsbehúzó 10 db
- Szegecsfejelő 6db
- Pontozó 8db
- Karctű 2db
- Satu (asztalra szerelve) 26db

Szemléltető eszközök:

- Videoscop 650 írásvetítő (régi) 1db
- Reflekta AF 1800 diavetítő 1db
- Fatermékek, tulajdonságok doboz 1db
- Technika transzparens készlet (írásvetítő fólia 5-8. o.) 4db
- Segédanyag műszaki rajzhoz (fadobozban kül. Fahasábok) 2db
- Transzparens készlet (14db kép a műszaki rajz. Szab.-ról) 1db
- Kresz tabló 3db

- Feudális Magyarország a XIII sz. közepétől a XV. század elejéig 1db
- Magyarország a korai feudalizmus idején 1000-1240 1db
- Honfoglalás és letelepedés 895-1000 1db
- Gyarmati rendszer felbomlása 1917-75 1db
- Európa a 2. világháború idején 1db
- Gyarmati rendszer 1830 1db
- Európa a 17. sz. közepén 1db
- Európa XVIII. században 1db
- Európa az 1. világháború idején 1db
- Európa 1815-1849 1db
- Európa XIX. Sz. második felében 1db
- Európa a XIX. Sz. végén 1db
- Európa Nagy Károly idején 1db

- A föld népei XVI-XVIII. században 1db
- Európaiak felfedezései és a gyarmatosítás a XV-XVII. században 1db
- Európa a IX-XI. században 1db
- Európa a XIV-XV. században 1db
- Ókori Kelet államai 1db
- Európa a XII-XIII. században 1db
- Az ókori Görögország 1db
- A Római Birodalom 1db
- Az emberiség az őskorban 1db
- A Föld országai 1db
- A magyar történeti emlékek a Kárpát-medencében 1db

Tablók:

- Forradalom és szabadságharc 1848-49 1db
- Az emberiség története kezdetektől napjainkig 1db
- A magyar történet áttekintése a honfoglalás idejétől 1db
- Feszty-körkép 1db
- A Magyar Szent Korona országai 1890 1db
- A magyar államcímer története 1db
- István király emlékek 1db
- Szemléltető sorozat 17 db
- Magyar királyok rézkarc 16 db

Matematika:

- Híres tudósok képei 3db
- Táblák háromrészes 1db
mágneses 1db
négyzethálós 1db
- Írásvetítő állvány 1db
- Táblai vonalzó:
- Vonalzó készlet 1db
- Körző 1 db
- Szögérő 5 db
- Háromszög 1 db

Műanyag szemléltető táblák:

- Terem falán 14 db
- Szertár falán 2 db

Szemléltető eszközök:

- Babilon építőjáték 6 doboz
- Babilon építőjáték (hiányos) 6 doboz
- Színes rudak 35 doboz
- Színes rudak (hiányos) 5 doboz
- Lyukas tábla szett 28 készlet
- Lyukas tábla szett (hiányos) 70 tábla
- Fém szemléltetőtáblák (selejt) 2 nagy
- Fém szemléltetőtáblák (selejt) 6 kicsi

- Dienes készlet 3-as egység 24 doboz
- Dienes készlet 4-es egység 5 doboz
- Hajtogatható négyzetméter 2db
- Logarléc 14 db
- Sárga síklap készlet (ömlesztve) 3 doboz

Úrmérték mérő eszköz:

- 1 l-es műanyag 2 db
- 1 l-es fém 2db
- 1 dl-es 3db

Mértani testek:

- Kocka fa 10 db
- Műanyag 6db
- Fém 2db
- Hasáb fém 4db
- Műanyag 6db
- Gúla fém 5 db
- Gúla műanyag 1 db
- Henger műanyag 2 db
- Fém 1 db
- Kúp műanyag 2db
- Fém 1db
- Fából készült testek 25 db

Biológia:

- Dobozos készítmények:
- Módosult levelek I.,II. 1db
- Ojtási és szemezési módok I.,II. 1db

- Járulékos és módosult gyökerek I.,II. 1db
- A rovartest tagoltsága 1db
- Talajhőmérő 1db
- Emberi test belső szervei (modell) 1db
- Bőr felépítése (modell) 1db
- Emberi fog (modell) 1db
- Emberi szem (modell) 1db
- Emberi vese keresztmetszete (modell) 1db
- Emberi fül és részei (modell) 1db
- Emberi agy (modell) 4db
- Emberi gége (modell) 5db
- Gomba modell 9db
- Sertés koponya 3db
- Juh koponya 3db
- Állati fogtípusok (gyűjtemény) 1db
- Sertésláb 4db
- Medvekoponya 1db
- Ló lábszár 3db
- Macska csontváz 3db
- Galamb csontváz 2db
- Veréb csontváz 1db
- Libafej csontváz 2db
- Rágcsáló koponya 1db
- Ponty csontváz 2db
- Béka csontváz 3db
- Béka csontváz akril öntvény 1db
- Madár belső szervei (preparátum) 1db
- Vízisikló belső szervei (preparátum) 1db
- Szarvasmarha galandférges (preparátum) 1db
- Hüllő (gyík) belső szervei (preparátum) 1db
- Gyík csontváz akril öntvény 1db
- Pete-lárva-báb akril öntvény 1db
- Báb modell 2db
- Preparált hörcsög 1db
- Növényi szár (modell) 2db
- Termő (modell) 1db
- Hernyó (modell) 1db
- Tanulói mikroszkóp 12 db
- Tanári mikroszkóp 1db
- Mikroszkópos metszetek 2 sorozat
- Diaképek biológia 5-6.-7-8. 1 sorozat
- Kocsányos tölgy virágzata 1db
- Virágmodell 1db
- Diavetítő 1db
- Tölcsér 2db
- Petri csésze 4db
- Égő 2db
- Bonckészlet 4db
- Emberi csontváz 1db
- Transzparens készlet:
- Környezetismeret és biológia 4-7 o. 1db
- Biológia 7-8.o. 1db

Testnevelés:

- Tornapad 5m-es 4db
- Bordásfal 18db
- Mászókötél 3db
- Kiskapu (140*70cm) 2db
- Gyűrű 1 pár
- Kézilabda kapu 2db
- Nyitott labdatartó szekrény 2db
- Zárható szekrény 1db
- Labdatartó polc 2db
- Magasugró állvány (fa) 2db
- Magasugró lécz (fém) 2db
- Tornaszámoly 8db
- Eredményjelző 1db
- Rajtgép 1db
- Kézilabda kapuháló 1 pár
- Torna karika 10db
- Ugrókötél 13db
- Gumikötél 10db
- Dobbantó 2db
- Szobabicikli 1db
- Ívelt bordásfal 1db
- Egyensúlyozó henger 4db
- Elektromos kompresszor 1db
- Kislabda 15db
- Mérőszalag 50m 1db
- Mentődoboz 1db
- Bőr focilabda 4db
- Terem focilabda 2db

- 5-ös méretű pöttyös gumilabda 6db
- 4-es méretű színes gumilabdák 13db
- Úszódeszka 11db
- Egyensúlyozó féllabda 6db
- Oktató kézilabda 1-es gumi 7db
- Oktató kézilabda 0-s gumi 15db
- Puha „mosolygós” gumilabda 6db
- Egyéb gumilabda 11db
- Kézilabda 0-s bőr 3db
- Kézilabda 1-es piros 6db
- Kézilabda 2-es piros 10 db
- Polifoam 20db
- Huzatos szivacs 17db
- Lábsúly 4db
- Kézi súlyzó 2kg-os 10 db
- Kézi súlyzó 1kg-os 9db
- Tömött labda 5 kg-os 9db
- Tömött labda 2 kg-os 23db
- Hummel fehér mez 4db
- Zöld anyagában csíkos mez 5db
- Hosszú ujjú fehér mez 5db
- Uhlsport zöld mez 6db
- Uhlsport zöld mez pamut 4db
- Fehér mez 13db
- Narancsszínű mez 3db
- Kék színű mez 8db
- Labdaháló 1db
- Intersport garnitúra (zöld) 9 db
- Intersport garnitúra (fekete) 1 db
- Variálható sportlétra 2db

2.19. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A leendő első osztályosok választhatnak két idegen nyelv (német, angol) közül. Amennyiben az azonos nyelvet választott tanulók száma nem éri el a 8 főt, azt az idegen nyelvet tanulja az osztály melyet a többség választott.

Intézményünkben a beíratott elsősök létszáma, amíg nem ér el a törvény által előírt csoportbontási határt, addig egy első osztály indul tanévente, s így a tanulóknak nincs lehetőségük pedagógusválasztására.

2014 szeptemberétől felmenő rendszerben első és ötödik évfolyamon bevezetésre került az erkölcsstan, hit-és erkölcsstan. A tantárgyválasztás egy tanévre szól, tanév közben változtatásra nincs lehetőség.

Iskolánk szakos ellátottsága 100%-os, minden szakosból egy nevelő dolgozik, választásra a tanulóknak nincs lehetőségük.

2.20. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontásra ott van lehetőségünk, ahol a számított tanulólétszám eléri a legalább 24 főt. Célunk a csoportbontással, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására, valamint a középiskolai felvételre való felkészítésre.

3.AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

3.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák, melyek 2020. szeptember elsejétől felmenő rendszerben módosulnak, első és ötödik évfolyamon az új kerettanterv az irányadó.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1

Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

3.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	5
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika			1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+0,5	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	2+0,5	2
Hon és népismeret	1			
Természetismeret	2	3		

Fizika			2	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	2
Földrajz			2	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Az 5-8. évfolyamok esetében a hon- és népismeret, illetve a dráma és színház tantárgyak közül egy évfolyamra egyszerre csak az egyik tervezhető. Iskolánk a hon és népismeret tantárgyat ötödik évfolyamon, a dráma és színház tantárgyat hetedik évfolyamon oktatja.

3.2.1. A módosított Nemzeti alaptanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technik és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika/ Hit és Erkölcstan/	1	1	1	1
Történelem/társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház				
Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra		1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Állampolgári ismeretek				1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

3.2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6
Idegen nyelvek	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	5
Hit és Erkölcstan / Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3
Etika/ Hit és Erkölcstan/	1	1	1	1
Történelem/társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	2	3
Hon és népismeret	1			
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	1
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	2

Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	0
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Állampolgári ismeretek				1
Szabadon tervezett órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A 7. és 8. osztályban az óraszámok félévkor változnak.

3.2.3. Témahetek

- a) „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét 2023. március 6–10. között
- b) Digitális Témahét 2023. április 27-31. között
- c) Fenntarthatósági Témahét 2023. április 24–28. között
- d) Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap 2022. szeptember 30. (Magyar Diáksport Napja).

3.3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat**.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
  - Mivel helyi tanterveinket elfogadott, engedélyezett tantervekből állítottuk össze, a rájuk épülő tankönyveink csak a NAT és a kerettantervek követelményeknek megfelelő, OM által kiadott tankönyvjegyzékben szereplők lehetnek.
  - A taneszközöket az iskolán keresztül szerezhetik be a tanulók, forgalmazásukkal tankönyvfelelős foglalkozik.
6. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.
7. A tankönyvrendelés előtt a következő tanév könyveiről azok várható áráról a szülők tájékoztatást kapnak, ha használt tankönyvet tudnak beszerezni, nem kell újat vásárolniuk. Természetesen ez nem vonatkozik az egyszer használható taneszközökre (munkafüzet, feladatlap stb.)

3.4. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

3.4.1. A tanulmányi munka értékelése

Az iskolai ellenőrzés és értékelés a tanítási, tanulási folyamat igen lényeges eleme.

- a pedagógus megállapítja a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményét és azt minősíti
- az egész éves folyamatos értékelés során a tanuló, a nevelő és a szülő folyamatában láthatja a tanuló fejlődését
- a nevelő következtethet a tanítás, tanulás hatékonyságára
- felmérheti a szükséges korrekciót, és a hiányosságokat segíti bepótolni.

Az ellenőrzés, értékelés rendszere annál jobb, minél sokoldalúbb és változatosabb. Lehet:

- szóbeli felelet, melynek során a tanuló egész személyisége megnyilvánul, beszédkészsége, fellépése fejlődik, azonnali visszajelzést, javítási lehetőséget kap, ezért igen fontos számonkérési mód
- az írásbeli munkák számos formája, mint a különféle tesztek, felmérő dolgozatok, esszé jellegű dolgozatok, témazárók, házi feladatok, melyek nagyfokú tanulói

önállóságot igényelnek, esetenként egy-egy témakörben elért eredményről tájékoztatnak. A témazáró dolgozatokra való felkészülés időigényesebb, több felkészülést, alapos tanulói munkát kíván, ezért ezt előre be kell jelenteni a tanulóknak. Egy tanítási napon két témazáró dolgozatnál több nem íratható. A tervezett témazáró dolgozatról a nevelők egymást egy héttel korábban tájékoztatják.

- gyakorlati tevékenység eredményei: technikai munkadarabok, rajzok, ének- és tánc produkciók,
- testnevelési órán végzett felmérés eredményei stb.
- egyéb tanórai tevékenységek: a tanuló órai megnyilvánulásai, kiselőadások, kísérletek bemutatása
- és bármi, amit a nevelő úgy ítél meg, hogy arról értékelést ad.
- a tanulók tanórán kívüli tevékenységei: versenyeken, pályázatokon, ünnepi műsorokon, vetélkedőkön stb. való részvétel

Az, hogy melyik ellenőrzési, értékelési módot választja a nevelő, függ a gyermek életkorától, a tantárgy jellegétől, de lehetőséget ad erre a pedagógiai módszer szabadsága is.

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
  - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
  - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
4. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
  - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

5. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
6. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

Az szöveges értékelés módjai:

- Félévente a tanulókról szöveges értékelés készül tantárgyanként.
  - Szorgalmi időszakban a tanító érdemjeggyel is értékelhet.
  - Félévente a tantestület által elfogadott zárt értékelési lapon, a tanuló fejlettségi szintjét jellemző fogalmak aláhúzásával történik az értékelés.
  - Ezt az értékelő lapot a szülők a félév zárása után megkapják.
  - Év végén nyílt értékelést készítenek tanítóink, amelyben tantárgyanként részletesen értékelik a tanuló éves teljesítményét.
  - Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.
- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
  - Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
  - A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
  - A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

7. A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
8. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).**
- jeles (5) ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatón definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabatosan, önállóan beszélni. Bátran mer kérdezni.
  - jó (4) ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apróbb bizonytalanságai vannak, definíciói pontatlanok, kevésbé tudja alkalmazni.
  - közepes (3) ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget, nevelői segítségre, javításra, kiegészítésre szorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond.
  - elégséges (2) ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Fogalmakat nem ért. Egyszavas válaszokat ad, gyakorlatlan képtelen önálló feladatvégzésre.
  - elégtelen (1) ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.
9. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanulónak havonta legalább egy érdemjegyet kell szereznie. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
10. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Az értékeléssel kapcsolatban általános szabályok:

- a tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle
- értékeljük a sikeres és sikertelen munkáját egyaránt
- írásbeli munkáknál a helyesírási hibákat minden tantárgynál ki kell javítani.

A tanulók félévi és év végi osztályzatait a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, a tanítók, ill. szaktanárok által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló osztályzatairól, magasabb évfolyamba lépéséről. Ha a javasolt osztályzat a tanuló hátrányára több mint egy jeggyel eltér az érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felszólíthatja az illető nevelőt a javasolt jegy megváltoztatására.

Az év végi osztályozásnál az egész éves munkát kell figyelembe venni. Az éves munka elismeréseként, ha adott tantárgyból a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújtott, a szaktanár kitűnő osztályzatot is adhat.

3.4.2. A tanuló magatartásának minősítése

1. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

2. A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

3. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

4. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

5. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

6. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;

- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.4.3. A tanuló szorgalmának minősítése

1. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

2. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

3. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;

- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.4.4. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

1. Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

2. Az iskolai jutalmazás formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

b) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

- c) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- d) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- e) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
- f) Az osztályfőnök, ill. osztálytanító a tanulóközösség véleményét is kikérve évente dönt az "osztály diákja" cím odaítéléséről. Ennek feltétele a kiemelkedő teljesítmény a kifogástalan magatartás, és az osztályközösségért, iskoláért végzett munka. Az "osztály diákjai" közül évente a nevelőtestület választja ki az "iskola diákja" kitüntetésre érdemes tanulót.
- g) Az iskola nevelőtestülete dönt ezen kívül a „jó tanuló, jó sportoló” cím odaítéléséről.

3. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

3.4.5. A tanulók megbüntetésének elvei és formái

1. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

2. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

3. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

4. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
  - az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
  - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
  - a szándékos károkozás;
  - az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
  - ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
5. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
6. Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

3.5. Az otthoni (és napközi otthonos, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- ugyanakkor a hétvégék és tanítási szünetek fontos szerepe a pihenés, regenerálódás, mely nélkül nem lenne fenntartható a tanulók teljesítménye,
- minden évfolyamon alapelve tehát: a tanulók a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli többlet házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérés dolgozatot lehet íratni.

3.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

2. Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
  - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel, 3. évfolyamon heti egy óra úszás tanulással
  - iskolai sportkörben való sportolással,
  - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

3.6.1 A tanulók fizikai állapotának mérése

A NETFIT a testnevelés és sport műveltségi területen pedagógiai eszközként alkalmazott tesztrendszer, amely - elsősorban diagnosztikai jelleggel - képes a tanulók fizikai-fitnessének mérésére. A tesztrendszer - tudományos módszerekkel meghatározott egészségstenderdek (amelyek az egyes korosztályok és a nemek tekintetében külön-külön állnak rendelkezésre) alapján - alkalmas a tanulók egyéni fizikai-fitnessi fejlesztését középpontba helyező értékelésére, továbbá a testnevelés-sport műveltségterületi oktatás hatékonyságának, egészségfejlesztési és személyiségfejlesztési folyamatainak nyomon követésére.

Iskolánk a tanév rendjéről szóló rendeletben meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi a felsőoktatásban és az 1-4. évfolyam kivételével – a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol testnevelés tantárgy tanítása folyik. A NETFIT iskolai alkalmazásakor fontos szempont az életkori sajátosságok és a diákok általános fejlettségi szintjének, biológiai életkorának figyelembevétele. A méréshez NETFIT kézikönyvet használjuk.(Magyar Diáksport Szövetség-2014)

A NETFIT által vizsgált fitnessi profilok

A fitnessmérési rendszer négy különböző profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fitnessi tesztek tartoznak.

1. Testösszetétel és tápláltsági profil

- testtömeg mérése
- testmagasság mérése
- testzsírszázalék mérése

2. Aerob fitnessi (állóképességi) profil

- állóképességi ingafutási teszt (20 m vagy 15 m)

3. Vázizomzat fitnessi profil

- ütemezett hasizom teszt
- törzsemelés teszt
- ütemezett fekvőtámasz teszt

- kézi szorítóerő mérése
- helyből távolugrás teszt

4. Hajlékonysági profil

- hajlékonysági teszt

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

4. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2022. szeptember 1. napjától szervezi meg először nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A 2023-2024. tanév végén a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

3. **Köznevelési törvény 26.§:** pedagógiai program elfogadása, helyi tanterv választása a kerettantervek alapján, a pedagógiai program jóváhagyása az igazgató jogköre, fenntartói egyetértés csak a fenntartóra háruló többletkiadások vonatkozásában szükséges.
4. Tehát a pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.szarszosuli.hu
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;

5. EFOP-3.3.5-17-2017-00053 Innovatív közösségformálás az STK intézményeiben

A projekt 2018. június 3-4. hetében és 2019. június 3-4. hetében megvalósuló témahetek céljai:

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása által;
- kidolgozott modellprogram tesztelése, az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és kifejlesztett tartalmak, tesztelése;
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése;
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása;
- tanulói közösségépítés.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzésekben vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

Az Oktatási Hivatallal történő együttműködés alapja a 2019. évben megkötött KPF/609-33/2019 számú együttműködési megállapodás.

Balatonszárszói József Attila Általános Iskola

ZÁRADÉK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. §. (1.) alapján a fenntartó az intézmény pedagógiai programjában szereplő többletkötelezettségek vonatkozásában az évente felülvizsgált táblázatban elfogadott tételek összegével egyetért.

Siófok, 2021. 08.27.

Siófoki Tankerületi Központ igazgatója